

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885

1897-1932.

1935

Péntek, 1935. február 22.
43. szám.

Orvvadászok

A bucuresti-i ügyvéd ur, — akit az aradi városházán leplezett le egy kötelességtudó közigazgatási tisztviselő, — miközben az új áramlatok szelében „lángolt“ a kari érdekekért, nem is sejtette, hogy itt leplezik. Miért gondolt volna arra az eshetőségre, hogy rájönnek üzelmére, melyekkel a kari szolidaritást, az ügyvédi működés erkölcsét lábba tiporta — éppen akkor, amidőn kartársai érdekében „emelte föl szavát...?”

...De azért szónoklata után szépen hazament az irodájába és elővéve azt a laistromot, amelyet az igazságügyminisztériumban kért meg az igazságügyminiszternek és amelyen nemcsak, hogy tulvómórészlet kisebbségi, de — horribile dictu! — néhol sémita hangzású nevek is szerepelnek. — szóval az ügyvéd ur szépen leült és tokiába csusztatva faivédelmi diszkardját, csábító leveleket írt a fenti „gyanus“ elemeknek, pénzt kérve tőlük kiírásra. Olvan kiírásra, amelyet el sem szándékozott végezni, mert arra nem is volt szükség.

Arról az ügyvéduról van szó, aki az állampolgárságot kérvényező polgárok szorult helyzetét használta ki, félrevezette és tudatosan, előre megfontolt szándékkal anyagi kárt okozva nekik.

Lehet, hogy módszeréből még pártprogram lesz valahol a kisebbségek ellen. A politikában sok minden megtörténhetik. A jog ítélőszéke előtt azonban csakis az, ami törvénynek köszönheti létét, vagy amit a törvény igazol.

Akit a bucuresti-i ügyvéd arvaforrt, bizarr esete részletesen érdekelt, elolvashatja tudósításunkból, lapunk belsejében. A mi szempontunkból csupán azt állapítjuk meg, hogy visszaélve diplomáival, éppen azoknak a jobbsorsra érdemes tömegeknek rovására manipulált, akik hosszú esztendőket óta az állampolgársági jog megszerzésének kálváriás, tekervényes, beláthatatlanul hosszú útjait járják. Ugy is fogalmazhatjuk a tényállást, hogy módia kínálkozott az illetőnek rá, hogy az állampolgársági ügyek elintézési processzusának csigalassúságát használja ki arra, hogy haditerveit megalkossa és a türelmetlenségben szenvedő érdekelteket az önkéntes vállalkozó képében megtévesse. Emberünk igen jól tudta, mit jelent az, ha egy dolgozó polgárnak éveken át nélkülöznie kell egy olyan jogot, amely természetesen megilleti, de amelyet hivatali formalitások nem ismerése, vagy egy-egy jelentkező határidő lekésése tagadott meg tőlük. És jól számolt nyilván akkor, amidőn anyagi hasznot remélt még azoktól az emberektől is, akiknek az illetékes miniszteriális bizottság kedvezően véleményezte már ügyük elintézését, mert tudta és bekalkulálta számításaiba, hogy milyen lassan érik meg egy-egy kedvező vélemé-

A felfegyverezett Európa mellett nyilatkozott a szovjet az angol és francia jegyzékre adott válaszában

„A leszerelést végrehajtani nem lehet,“ — mondja a Litvinov által átnyújtott válasz. — Oroszország is elfogadja a londoni megállapodást. — Ellentétes hírek az angol-német megegyezésről

Hitler és Macdonald közvetlen tárgyalásai Berlinben

A londoni egyezmény ügyében adott német válasz körül élénk diplomáciai megbeszélések folynak. Az angol lapok azt írják, hogy a minisztertanács hozzájárult a közvetlen angol-német tárgyalások megkezdéséhez. Erről azonban mindeddig Londonban semmiféle hivatalos jelentést nem adtak ki. A londoni lapok fejtegetései szerint, ha ezekre a közvetlen tárgyalásokra tényleg sor kerül, úgy nemcsak Sir John Simon angol külügyminiszter, hanem

Valószínűleg maga Macdonald miniszterelnök is elutazik Berlinbe.

miután Németország részéről a tárgyaláson Hitler birodalmi vezér is részt fog venni. Szó lehet arról, hogy a berlini megbeszélések után az angol kormányfőfiak Varsóba is ellátogatnak, miután Szovjetország sürgette a Keleti paktum megkötését és emiatt esetleg szükség volna a varsói kormánykörökkel a tárgyalás felvétele.

A Petit Parisien szerint a közvetlen angol-német tárgyalásokra egyelőre nem kerül a sor, mert egy ilyen eszmecsere először diplomáciai uton kell előkészíteni. Politikai körök véleménye szerint előbb kérdőívet fognak küldeni Németországhoz, amelyben felszólítják, hogy az angol-francia javaslat minden egyes pontjára külön-külön válaszoljon. A francia és angol kormányok között folvó tárgyalások során állítólag ez a kérdőív már el is készült.

A francia sajtó egyelőre örömmel és meglepéssel vette tudomásul az angol kor-

mány határozatát a német válasszal kapcsolatban, amely szerint

a felfegyverzési és biztonsági kérdések egymástól elválaszthatatlanok.

Az „Oeuvre“ szerint a bizalmatlanság Németországgal szemben nemről-nanra nő Angliában.

A „Tass“-iroda jelenti: A francia és angol nagykövetek által átadott jegyzékre Litvinov külügyi népbiztos a párisi és londoni szovjetnagykövetek útján a következő választ adta:

„A szovjetkormány nagy meglepéssel vette tudomásul a londoni megegyezésről szóló hivatalos nyilatkozatot, mert ebből azt látja, hogy az angol és francia államférfiak az általános béke biztosítására törek-szenek. A szovjetkormány már régebb óta arra a megállapításra jutott, hogy általános leszerelést végrehajtani nem lehet és még kevésbé lehet a fegyverkezés korlátozását ellopörizni. A legalkalmasabb mód tehát a háborus veszedelem elkerülésére, ha a békét kívánó államok kölcsönösen megvédik egymás területi integritását.

Ezért döntő fontosságú kérdés történt Londonban, ahol elhatározták, hogy a megtámadott fél segítségére sietnek a szerződő felek. A szovjetkormány tekintetbe véve a londoni megállapodást, hozzájárul egy olyan európai biztonsági szervezethez, amely a londoni egyezményen alapszik. Ha a londoni megállapodást teljes egészében megvalósítani nem lehetne, ez felháborítaná azokat,

nyezés is a döntő határozatig.

Ezerek és ezerek élnek ma az országban, hosszú évek óta, akik még mindig nélkülözik állampolgársági jogaikat. Ezeknek az ezereknek rengetegébe vetette magát az állampolgársági engedélyek elszánt orvvadásza, hogy a maga pecsenyéjét hétről-hétre nyilván az egész ország területéről kiragadja önmagának. Elképzeltük őt, amint egyre újabb és újabb neveket jegyez fel a miniszteriumban: egyre újabb és újabb áldozatokat vesz célba. Látjuk, amint rájuk riaszt, kiveti hálóját és felállítja csapdáját. Az orvvadász típusa, aki — diplomával zsebében — mégis a tilosat járja, mert így könnyebb neki s nem kell költséggel megdolgoznia érte. És vajon hány és hány ilyen

dzsungele, hány és hány ilyen — de még le nem leplezett — orvvadásza van a normálisnak hitt közéletünknek, akikről talán sohasem hull le a lepel?

Nagy munka volna, minden bizarrnyal, mindenünnen egyenként kiszakítani a buvályeikről a közéletet e kártékony elemeket. Abban reménykedünk, hogy lassan-lassan mindenikre sor kerül. Am sokkal egyszerűbb volna magát a rengeteg szüntetni meg, amelynek mélyen manipulálnak és meggyorsítva az állampolgársági jogszolgáltatás ügymenetét, ez esetben egyszerre szüntetni meg a jogkeresők és jogigénylők ezreinek rendszeres kifosztogatását, olyképpen, hogy ne maradjon számukra semmi — kijárni való...

akik a béke megzavarására törekvenek. A jegyzék végül megállapítja, hogy az európai béke fenntartását a legjelentősebb hatalmak kívánják és ezekhez csatlakozva a kisantant, valamint a balkáni szövetség, összesen 365 millió ember, vagyis Európa lakosságának 70 százaléka barátja a békének. Ezzel szemben elenyészően csekély azoknak a száma, akik nem hajlandók a londoni egyezményt teljes egészében elfogadni. Hihetetlen lenne, ha egy ilyen jelentős többség, amelynek célja a béke fenntartása, nem volna képes intézkedéseket tenni a háborús veszedelem el-

hárítására. A szovjetkormány ezért reméli, hogy a londoni megegyezést összes határozatával együtt életbeléptetik.

Szovjetország jegyzékét nagy megelégedéssel fogadta a francia sajtó. A Petit Parisien azt írja, hogy Oroszország hozzájárul ahhoz a biztonsági megállapodáshoz, amit Londonban kötöttek a francia és angol államférfiak. Franciaország, Nagybritannia és Oroszország tökéletesen egyetértenek Európa békéjének oly módon való biztosítására, ahogyan azt a londoni egyezményben lefektették.

zetek fogják gyakorolni, de az állam közreműködésével.

Macavescu többségi szövést a bulgáriai román lakosság szenvedéseit. Romulus Selsanu bejelenté, hogy Dumitrescu tábornok brosurát adott ki, amelyben azokat támadja, akik ellen vizsgálatot indítottak. Titeanu belügyi államtitkár közli, hogy utasítást adott a brosurák elkobzására. Ami a tábornok fegyelmi vétségeit illeti, ezeket a nemzetvédelmi minisztérium vizsgálja meg.

Madgearu a szeszmonopol ügyében interpellál és azt mondja, hogy a monopol egyes gyáraknak kedvezményeket biztosított. Állítása szerint, amióta ő eltávozott a pénzügyminisztérium éléről, a szeszmonopol 145 millió lejjel károsította meg az államot. A volt pénzügyminisztert Chirculescu félbeszakítja és közli, hogy már régen megkérte Madgearut ennek az interpellációnak elmondására. Éles szövést keletkezik Madgearu és Chirculescu között a többség pedig azt követeli, hogy Madgearut utasítsák rendre.

A szenátusban Preotescu egyes püspökségi erdők ügykezeléséről tesz bejelentést. Lapedatu kultuszminiszter közli, hogy alaposan megvizsgálja majd ezt a kérdést. Petrovici püspök személyi ügyben kér szót, de az elnök nem adja meg. A püspök ismételt szót kér és hangsúlyozza, hogy fontos közölni valójának van.

A szenátorok öklökkel ütik a padokat és követelik, hogy ne adják meg a püspöknek a szót. Végül is Petrovici szóhoz jut és megvárakozással szolgál a püspök erdők ügykezelésére vonatkozólag.

A kormánnyal együttműködik a nemzeti-parasztpárt a szövetkezeti törvény megvalósítása érdekében

Hovos viták a parlamentben — A szenátorok öklökkel verték a padokat a szenátusban — Elismerik nyugdíjogosultságukat a nyelvizsgán elbukott kisebbségi tanároknak

Bucuresti 20-ai jelentik: Ma délután hat órakor értekezletet tartottak a nemzetvédelmi minisztériumban. Az értekezleten a Skoda-művek képviselői is megjelentek. Ez alkalommal elkészítették az új Skoda-szerződésre vonatkozó jegyzőkönyvet.

Dr. Anghelescu közoktatásiügyi miniszter közbenjárt a pénzügyminiszternél annak érdekében, hogy a kisebbségi tanároknak, akik nem feleltek meg a román nyelv-vizsgán és akiket ezért katedrájukból elmozdítottak, adják meg, illetve ismerjék el nyugdíjogosultságukat, természetesen a szolgálati évek figyelembe vételével.

A képviselőház mai ülésén Raducanu nemzeti-parasztpárti nyilatkozatot olvas fel a párt nevében, amelyben elégtétellel veszik tudomásul Sassu földművelésügyi miniszternek a szövetkezetek autonómiájára vonatkozó nyilatkozatát. Azt javasolja, hogy vonják vissza a szövetkezeti törvényjavaslatot, hogy azt összhangba hozzassák Sassu miniszter kijelentésével. Egyben azt javasolja, hogy a tervezetet külön parlamenti bizottság elé vigyék, amelynek keretén belül

a nemzeti-parasztpárt kötelezettséget vállal arra, hogy együttműködik a kormánnyal egy minél jobb szövetkezeti törvény megvalósítása érdekében.

Negru földművelésügyi államtitkár kijelenti, hogy ezt a javaslatot elfogadják és a bizottsági üléseken úgy módosítják a javaslatot, hogy az egyben az autonómiát, de a hathatós ellenőrzést is szolgálja. Sassu földművelésügyi

miniszter elismeri Mihalachenak a parasztkérdés terén szerzett érdemeit és felhívást intéz a nemzeti-parasztpárthoz, hogy működjön együtt a kormánnyal egy minél jobb törvény megvalósítása érdekében.

Mihalache: A szövetkezetek autonómiája szükséges, mint ahogy szükség van az ellenőrzésre is. Az az ellenőrzés azonban, amelyet önök akarnak bevezetni, visszaélés.

Sassu: Az ellenőrzést maguk a szövetke-

Megszakadtak a tárgyalások Olaszország és Abesszinia között

Londonból jelentik: A Daily Telegraph addiszebai tudósítója azt jelenti, hogy utban van a megegyezés Olaszország és Abesszinia között. Eszerint az Ualual és Gerlogubi közötti vitás határterületet semleges zónának nyilvánítják. Az abesszin kormány elvben helyesli ezt a megoldást, de néhány olyan feltételt szabott, amit a római kormány elfogadhatatlannak minősít.

A megegyezésre való kilátás ellenére a két ország között még mindig igen feszült a helyzet.

Nagy szerepe van ebben, hogy Eritreába érkezőben vannak az olasz csapatok.

Az olasz sajtó továbbra is arról ír, hogy az olasz-abesszin viszony aggasztó és nehéz lesz kitérni a háborús ellenségeskedés elől.

A későbbi jelentések szerint az angol lapok

már tegnap hírül adták, hogy az Addis Abeában megszakadt tárgyalások folytán Olaszország újabb csapatokat küld Kelet-Afrikába.

Ezt a hírt most a Havas-iroda is megerősíti és közli, hogy a firenzei 19., valamint a messinai 29-ik hadosztály után még további 25.000 ember megy Eritreába. Olasz részről a csapatok küldését azzal indokolják meg, hogy Olaszország eljött akarja venni annak, hogy az abessziniai csapatok általános támadást kezdjenek.

A Daily Telegraph értesülése szerint Mussolini miniszterelnök az Abessziniával folytatott tárgyalások fennakadása következtében elhatározta, hogy még e héten utnak indítja Kelet-Afrika felé a beloritana hadosztály 15.000 emberét is. Az olasz kormány két újabb hajót foglalt le a csapatszállítások céljából.

Semmi se biztos...

Irtá: CHARLES HENRY HIRSCH

A gazdag, magányosan élő Albin Gréni még egészséges korában százszor is hangoztatta, hogy vagyonát elhált legjobb barátjának egyetlen fia, Emile Oup fogja örökölni. Mikor aztán Gréni súlyosan megbetegedett, Emile Oup minden idejét atyai barátja, jötevője ápolásának szentelte. Ennyit csak megérdemelt azért az áldásos végrendeletért.

Az egész háznép, maga a kezelő orvos is bizonyíthatta Emile önfeláldozását. Minden szórakozásáról lemondott, kis barátnőjét azzal vigasztalta, hogy a mostani elhanyagolásért bőségesen kárpótolni fogja a reávaró fényűzés. Akkor aztán nem kell a garast nézni, lesz pénz bővíben!... autó, bunda, ékszer, modern villa, minden... Csak egy kis türelem, hiszen szegény Albin bácsi inár a végét járja. Angéle, Emile barátnője, sose látta azt a nagygyermű Albin bácsit, de mindennap imádkozott a lelkinyugalmaért. Kicsit sajnálta is, mert nagyon lágy szívű volt és Emile elbeszélte, hogy a szegény öreg ur milyen rettenetesen szenved. Beteg a veséje, epéje, mája, gyomorfekélye van, szervezetének egyetlen porcikája sem egészséges.

Albin Gréni csakugyan emberfeletti kinokban színlődött a betegágyban. Ha nem nyögött, üvöltött; ha nem üvöltött, panaszkodott. Az orvosoknak mindenképpen érdekük lett volna a gazdag páciens életét minél hosszabbra nyújtani, de tehetetlenül álltak ennyi gyilkos kórral szemben. Emile éjjel-nappal ott ült a betegágy mellett, már ő is kifo-

gyott a vigasztaló szavakból, nem igen tudott erőt önteni a betegbe, csak hallgatva ült, szüntelenül az örökségre gondolt és közeli új élete beosztására.

Egyik éjjel a beteg a szokottnál is görcsösebb fájdalmakban fetrengve, reszkető kézzel mutatott az ágyal szemközti fiókos szekrényre:

— Nyisd ki... — nyögte kínosan — a másodig fiókot... add a revolveremet... gyorsan...

Emile nem akarta a szenvedőt ellenkezésével igazolni, kinyitotta a fiókot és elővette a revolvert.

— Vigyázz, meg van töltve... gyere... célozz és löjj agyon...

Emile sápadtan meredt a betegre.

— Mire vársz?... siess... szabadíts meg a szenvedéstől... öl meg!

Egész teste vonaglott a görcsös fájdalomtól. Ám, ahogy homályos tekintetét örökségre függesztette, látta az árnyalatszerű mosolyt Emile szája körül. Mikor valami kellemes gondolkodni, otyankor szokás így mosolyogni.

És egyáltalában!.. mosolyogni ilyen pillanatban! Ez a mosoly az önző elégtétel mosolya volt, a rövidesen célhoz érő elégtétel mosolygása. De már elhált a mosoly, Emile arca elkörmölyült.

A beteg olvasni tudott a futó mosolyból és az arc elkörmölyödéséből is. A mosoly ezt mondta: „Ha engedelmeskedem, megváltom a szenvedéstől és felszabadítom az örökséget”. A hirtelen elkörmölyödés pedig ezt: „A törvény értelmében a gyilkos nem örökölhet áldozatától”.

— Emile — nyögte — nem akarsz megváltani?

— Ezen az áron nem, Albin bácsi!.. hiszen

tudod, hogy szeretlek.

— Eppen, hogy a szeretedet bizonyítsd be.

— Azzal, hogy megöljelek? Isten, az egyház, a törvény tiltják a gyilkosságot.

— Ne fecsegi!.. tudod, hogy meghalok. Kissé előbb, mindegy. Minden óra pokoli kárhozát számolomra... nem bírom tovább... öl meg, végezz velem... — és teljes hidegvérrel magyarázta, hogyan fogja a revolvert, hogyan huzza meg a ravaszt. — Vigyázz, nagyon finom szerkezetű, a legkisebb nyomásnak enged... Siess, várom azt az áldott golyót!

Egy újabb fájdalomrohamra üvöltöni kezdett, teljesen szabadjukra engedve idegeit. Emile csitította, vigasztalta és a revolvert mintegy véletlenül a paplanára tette, a beteg kezéigébe. Ott is hagyta és visszaült előbbi helyére az ágy lábához.

A beteg reszkető keze felkapta a fegyvert, ugyane pillanatban újra látta azt az árnyaszerű mosolyt öröksének szája körül. Ez az örömteljes biztonság, amelyet az ő halála fog valóra váltani, rettenetesen felháborította, azt sem tudta, mit csinál, esztét vesztve célozott s egy jól irányított golyóval agyonlőtte öröksét. Egyébbel aztán nem törődött.

Mikor a személyzet bejött, Emile holtan feküdt az ágy lábánál, a beteg pedig nyugodtan aludt. A revolver Emile mellett feküdt a földön...

Angéle, Emile kis barátnője ezalatt édesen aludt. Nagyon szépeket álmodott, Autóról, bundáról, ékszerekről és egy szépen berendezett, modern villáról...

A walesi herceg virradatig táncolt és szórakozott a buda- pesti Arizona-bárban

Két feltűnően szép angol hölgy társaságában nagyobb bevásárlásokkal eszközölt egy ékszerüzletben — Régi magyaros ötvösmunkák érdekelték a walesi herceget — 500 szobás szállodát építenek Kitzbúchelben, ahol az angol trónörökös látogatása óta fellendült az élet

Budapestről jelentik: A walesi herceg tegnap, a Kis Royalban elfogyasztott vacsora után az Arizona című éjjeli mulatóhelyre hajtatott. Ugy a Kis Royal-t, mint az Arizonát időközben megszállta egyrészt az államrendőrség, másrészt pedig a közönség, amelynek tagjai meglepődéssel szemlélték a fesztelenül szórakozó királyfit.

Az Arizona-bárban a herceg és társasága páholyt foglalt. Itt a kíséret francia pezsgőt fogyasztott, míg

a herceg közönséges vizesnőhárból budapesti gyártmányu sört fogyasztott.

A sör láthatóan jól eshetett őfenségének, mivel néhány pohárral üritett belőle. Később a herceg táncolt. Kisérete hölgytagjait táncoltatta meg, majd azt hitték, hogy a mulató művésznőit is megtiszteli egy-egy fordulóval, de a herceg időközben eltávozott.

„Ugylátszik, pechem van“

A motorkerékpáros rendőrök által fedezett hercegi autó visszatért a Dunapalotába. Az utvonalat erős rendőri megszállás biztosította. A Dunapalotába érkezve a herceg termeibe sietett. A szálloda vezérigazgatója, aki tiszteletteljes távolságban követte a herceget, közölte őfenségével, hogy termeinek ablakai a Dunára nyílnak. Őfensége, aki háttal állott az ablakoknak, láthatóan meőrült a közlésnek és az ablakhoz sietett. A Dunát történetesen köd borította és így a kilátás meglehetősen mérsékelt volt. A herceg az ablak felé menet megjegyezte:

— *Ah, ennek örvendek, mivel tudomásom szerint a Dunára szép kilátás nyílik!*

Midőn a ködről meggyőződött a herceg, vállatvonva jelentette ki:

— *Ugylátszik, pechem van!*

Utána a herceg lepihent. A herceg a fejedelmi lakosztály széles francia ágyában alussza ki napi fáradalmait.

Kedélyes szórakozás virradatig

Az angol trón várományos mára virradó éjszaka 2 óráig igen kedélyesen elszórakozott. Majd ezután kíséretének tagjaival a Dunapalota szállóba hajtatott és pihenőre tért. A kora délelőtti órákban látogatást tett nála Horthy kormányzó fia, aki leadta névjegvét. A herceg 9 óra után már talpon volt. Ugy tudják, hogy a trónörökös azért akarja felkeresni József Ferenc királyi herceget, mert tulajdonképpen ő volt az, aki a trónörökös meghívta Budapestre. A déli órákban indult el a herceg lakosztályából a magyar főváros megtekintésére.

A tavaszi napsütésben mindenütt kalap nélkül sétált végig a belvárosi uccákon,

és társaságában volt két feltűnően szép fiatal angol hölgy. Több üzletbe betért a trónörökös társasága és több helyen különféle dolgokat vásárolt, de legtovább annál az ékszerkereskedőnél időzött, ahol szintén nagyobb bevásárlást eszközölt. A detektívek mindenütt éberben őrködtek a hercegre és ha bement egy üzletbe, úgy az üzlet aijtáját észrevétlenül elállották és más vevőt, amíg a herceg bent tartózkodott, nem engedtek be.

A herceg a délelőtti legnagyobb részét a Dunapalotában lévő lakosztályában töltötte el, ahol olvasta az angol lapokat, majd hosszú időn keresztül levelezését intézte és több le-

velet diktált, azután pedig déli tizenkét óra táiban kíséretének néhány tagjával autókörtutatót tett. Később az autója egyik belvárosi ékszerüzlet előtt megállott, ahol főleg magyaros ötvösmunkákat árulnak. A tulajdonos nem volt az üzletben és az angol trónörökös egy kisasszony szolgálta ki. A herceg németül beszélt és

több, mint egy órán keresztül gyönyörködött az ékkövekkel kirakott arany holmokban.

Végül is három magyar díszes kardot, egy nagyon szép kardkötőt és több magyaros mintájú, régi ötvözetű gombokat vásárolt. Látta, hogy az angol trónörökös nem annira az ékkövek szépségét kereste, mint inkább a régi magyaros ötvös művek érdekelték. A közönség tudomást vett róla, hogy a trónörökös az ékszerüzletben tartózkodik, de csoportosulás sehol nem volt és a rendőrség felhívását mindenütt tapintatosan teljesítették.

A délelőtti órákban az angol trónörökös a Budapest fürdőváros igazgatóságának kiküldöttjei keresték fel és egy albummal kedveskedtek a hercegnek, amely a magyar főros látványosságairól készült művészi felvételeket tartalmazza. Majd átadták a látványokról szóló részletes utmutatókat is és a walesi herceg a délutáni órákban megkezdte a látogatásokat.

Látogatás a Margitszigeten és séta a Dunahorzón

Az angol trónörökös délután háromnegyed 4 órakor kíséretének több tagjával autón a Margitszigetre ment, ahol a Polatinszki nagy-szálló előtt leszállt kocsijáról és itt Szabó Árpád szállodai igazgató fogadta a fejedelmi vendéget. A szálloda halljában a herceg kínai teát fogyasztott, míg kíséretének tagjai orosz teát ittak. A herceg ehhez barackiannot kapott és ugylátszik annyira ízlett, hogy megkérdezte az igazgatót, hogy milyen barackból készült. Az igazgató megmondta, hogy a barack kecskeméti.

Erre a trónörökös azt mondta, hogy Kecskemétről már hallott.

Majd a sportélet felől érdeklődött és sajnálkozásának adott kifejezést, hogy nem láthatja a si-ringet, amelyet az ideiglenes vezeték be a Margitszigeten. Ezután vendégkönyvet tettek a herceg elé, aki elfelejtette, hogy inkognitóban jár és ezt írta bele:

Edward princ of Wales.

Az uccán felismerik a walesi herceget

Csak amikor már leírta a nevét, akkor juttott eszébe a dolog és maga is nevetett rajta. Ezután a herceg az autót előre küldte és kíséretével sétára indult. Megtekintette a sziget látványosságait, a pályákat és a strandot, majd a hidnál ismét autóra ültek és a Kossuth- és Váci-uccák sarkán megállították a gépkocsikat és kiszálltak. A trónörökös végigment a Kossuth-uccai korzón, de a közönség felismerte és nagyobb tömeg szegődött nyomába. A herceg ekkor ismét autóra ült és kihajtatott a dunaparti korzóra, ahol ismét leszállt és végigsétált. Innen autón kíséretével együtt a Gellért-szállóhoz hajtatott. A szálloda előtt *Talált*, Budapest fürdőváros főutikára fogadta a trónörökös, aki megnézte a pezsgőfürdőt, majd a gőzfürdőbe ment át, ahol Sir Caric kíséretében

előnyben részesíti a

SZILÁRD

FERTŐTLENÍTŐSZER

használatát a

GARGARIZÁLÁSSAL

szemben.

SZAMOS esetben szükséges, a beteg szájüregének fertőtlenítése. Ilyen esetekben olyan szert kell használni, amelynek alkalmazása a betegnek nemcsak könnyű, hanem kellemes is. Adjon ilyen alkalmakkor kellemes ízű és biztos hatású ANACOT pasztillát! Ez a szilárd fertőtlenítőszer aktív formaldehid tartalmánál fogva elpusztítja a bakteriumokat, bevonja hatóanyagaival a nyálkahártyákat és szopogatás közben szinte észrevétlenül, de annál biztosabban fejti ki hatását. Minden beteg, akinél a szájüreget dezinficiálni kell, könnyen és szívesen szedi a jóízű ANACOT pasztillát. Alkalmazása kellemesebb és hasznosabb, mint az oldott szereké, mert a garat azon a mélyebben fekvő részét is dezinficiálja, ahová az öblögető vizek már nem jutnak el.

30 pasztillát tartalmazó fiola

ára 37.— lei.

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

megfürdött és kétszer le is masszírozattatta magát.

Kiséretének tagjai ezalatt megleázták. Utána az irodában elbeszélgettek Bánlaki igazgatóval és Bilkey-Pap Lajos egyetemi tanárral, majd este 7 órakor autójával visszatért a Dunapalotába. Itt a herceg egy kancsó narancslevét és egy üveg gint, valamint 12 cocktailos poharat rendelt és a trónörökös maga készítette és keverte meg az italt társasága számára. Ezután borbélyt hívatott és meghortóváltkozott, majd szmokingot öltött magára és kíséretének tagjai szintén estélyi ruhát cseréltek. A társaság a Renaissance-étterembe hajtatott.

Délután a herceg számára egymásután érkeztek az ajándékok a szállóba. Lukács Sándor

egy gyönyörű szép magyar puli kutyát küldött a hercegnek,

aki azonban azt nem fogadta el, de az ajándékozó nevé feljegyezte magának, hogy megköszönje. Hoztak egy nagy doboz Gerbeaud-ot, egy magyar sajt-kollekciót és másfajta magyaros különlegességekkel *lecházották* el.

Csütörtök éjjel a Parisien Grillben

Az éjszakai órákban érkezett budapesti jelentések szerint az Operaház mögötti új Renaissance-étteremben Berkes Béla cigányzenekara az „Adieu mein kleiner Gardeoffizier” ismert hangosfilm-slágerrel fogadta, amelyet a cigányprimás Londonban játszott a walesi hercegnek. Berkes Béla nagyapja VII. Edward angol király kedvenc primása volt. A walesi herceget látszólag meghatóta a fogadtatás. A herceg kíséretében négy hölgy és három ur volt. A Renaissance tulajdonosa a főhelyre tettetett a hercegnek és társaságának, azonban a walesi herceg személyes intézkedésére a háttérbe állították a pazarul megterített asztalt. A terem zsufolásig megtelt és a közönség igen

figyelmezetten viselkedett s a walesi herceg láthatóan kitünő hangulatban volt. Budapest előkelősége ült a herceg asztala közelében, ott voltak Esterházy Pál herceg, a Széchenyi-grófok, Prónay György báró és még igen sokan. Rengeteg újságíró vette körül a walesi herceget és percnként adták le tudósításukat a herceg minden mozdulatáról. Az étterem kapujában és a teremben titkosrendőrök tartózkodtak, akik főképpen arra vigyáztak, hogy fényképezőgép ne kerüljön elő. A hercegi társaság tagjai kaviáros palacsintát és hozzá tojáskajort rendeltek, míg a hölgyek ásványvizet. Később tojásosgaluskával paprikást ettek, amihez viszont egri Bikavért ittak.

A walesi herceg és kísérete a késő éjszakai órákban átvonult a Parisien Grillbe és nyomban érkezése után táncra kérte fel az egyik társaságában lévő hölgyet. Itt pezsgőt rendeltek és a hölgyek különböző frissítőket. Percek alatt nem lehetett helyet kapni ebben a lokálban sem és kis asztalokat, sőt egyes helyeket, ahonnan a hercegi társaságot látni lehetett, drága pénzért vásárolták meg.

Matyóbabák a herceg asztalán

A walesi herceg kedélyes szórakozás után a Parisien Grillből kíséreléssel átment Budára, ahol a „Kis Royal” vendéglőt kereste fel, amely a legelőkelőbb pesti társaságoknak mindenkor vacsorázóhelye. Társaságával helyet foglalt és palack sört, valamint barackpálinkát rendelt. Elragadtatással hallgatta Pertis Jenő cigányzenekarának játékát, amely egymásután húzta a vig magyar nótákat, majd az étterem tulajdonosa Mezőkövesden készült különböző magyar viseletbe öltöztetett babákat: matyó lányokat és legényeket ajándékozott a hercegnek. Az angol trónörökös örömmel fogadta a kedves ajándékot és az asztalon pajkos jókedvvel táncoltatta a matyó babákat. Lapunk zártakor a walesi herceg még a „Kis Royal”-ban tartózkodik.

Bécsi bábra készül az angol trónörökös

Öfensége pénteken tér vissza Bécsbe, ahonnan egyenesen a Semmeringre utazik. Ott téli sportversenyeken vesz részt, majd újra Bécsbe utazik. Ekkor az egyik bécsi hált tiszteli meg látogatásával, de hogy melyiket, azt eddig még nem sikerült megállapítani. A bécsi társaságokban mindenestre már napok óta növekvő izgalommal tárgyalják, melyik szórakozási alkalmat tünteti ki a herceg legmagasabb látogatásával.

A fontos eseményt követő napon a herceg elhagyja Középeurópát.

Fellendülés Kitzbühelben a walesi herceg után

A walesi herceg ausztriai tartózkodásának sportkedvelésének, — azonkívül, hogy mindez óriási jövedelemmel és devizagyarapodással járt — most kezd komoly gazdasági eredménye is mutatkozni. Az egyik az, hogy Kitzbühelben és környékén a házak, a villák és a telkek értéke máris lényegesen emelkedett, aminek a legjobb bizonyítéka az, hogy e héten a vasárnapi lapokban egy eladó villa volt hirdelve ezzel az óriási betűkkel szedett felírással: *Kitzbühel!* A másik pedig az, hogy a jövő téli szezonra már annyi szobamegrendelés érkezett a nyugati országokból, elsősorban Angliából és Franciaországból, hogy Hans Hübner, a bécsi Stadtpark-vendéglő és a Coblentz-szálló tulajdonosa máris elhatározta, hogy

öt száz szobás szállót építtet Kitzbühelben.

Tízmillió schillingbe fog kerülni az új szálló, amelynek ez lesz a neve: „Szálloda a walesi herceghez”. Nagyon érdekes, hogy az új szálló megépülésének csak egyetlenegy akadálya van. És pedig a *kitzbühelieknek az ellenállása.*

Eddig ugyanis a legutolsó, legszerényebb parasztszoba is ki volt adva, mikor a szezon megindult és a legkisebb tiroli kunyhóért is aranyat, fontot, frankot fizettek. Ki fog ezentul egy primitív, alacsony parasztházba szállni, ha Európa egyik legmodernebb szállója áll előtte?!... A merész vállalkozónak, tehát egyelőre még bizonyos nehézségekkel kell megküzdenie és akik a tiroliak makacsságát ismerik, azok azt is jól tudják, hogy ezek a nehézségek nem is csekélyek.

„A helységnevek hivatalos elnevezése csak a közhivatalok részére kötelező”

A kisebbségi lapok fellebbezése a helység- és uccaneveknek anyanyelvükön való használatától eltiltító rendelet ellen

Timisoaráról jelentik: Az itteni prefektura nemrég rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta a kisebbségi lapoknak, hogy az ucca- és helységneveket magyarul, illetve németül közölhessék. A kisebbségi lapok a rendeletet alkotmányellenesnek és sérelmesnek minősítették és az ellen a bányászati felülvizsgálati bizottsághoz fellebbeztek, amely most foglalkozott az ügyvel.

A tanács elnöke Ioanovici Miklós dr. volt, szavazóbírája Ciupe György dr., előadója Hanes Tibor dr. A magyar lapokat Ungár Adolf dr. és Skuteckzy Miksa dr., a német lapokat és a sváb kiadóvállalatot Ersch János dr. képviselte. Elsőnek Skuteckzy dr. szólalt fel. Hivatkozott az 1898. évi törvényre, amely még ma is érvényben van és amely világosan kimondja, hogy

a helységnevek hivatalos elnevezése csak a közhivatalok részére kötelező,

míg magánvállalatok levelezésükben és a sajtó is a helységneveket a saját nyelvükön használhatják. A békeszerződés biztosította a kisebbségek részére az anyanyelv használatát, de ugyanezt a biztosítékot nyújtja az alkotmány és a sajtószabadság is. Ennek következtében a magyar és német lapok szabadon használhatják anyanyelvükön a helység- és uccaneveket. Állítása alátámasztására bemutatta

az aradi Tribuna című román lapnak 1908-ban kiadott példányait, amelyekben a helységnevek románul voltak feltüntetve,

tehát a kisebbségeknek akkor joguk volt ahhoz, hogy saját anyanyelvükön írják a helységneveket.

Ungár Adolf dr. a Brassói Lapok példáját hozta fel: Ez a lap még mindig a régi, illetve magyar helységneveket használja és ha ez a tény nem sérelmes az államra nézve Brassóban, nem lehet az itt sem. A megye rendelete nem tartalmaz olyan adatot, amelynek alapján meg lehetne állapítani a minisztérium felelősségét. A cenzura-hivatal rendelkezése nem

Felmentettek

egy panamával vádolt aradi gazdálkodót

Az aradi törvényszék Senciuc-tanácsa ma délelőtt tárgyalta le annak a feljelentésnek ügyét, amelyet még 1933. őszén adott be hat arad-gai-i gazdálkodó Puterici István, a gazdálkodók volt bizalmi férfiai ellen. A feljelentés ezzel vádolta meg Puterici Istvánt, aki az agrárreform idejében működött, hogy birtokát, házáat és teljes vagyonát visszaélések egész sorozatának köszönheti.

A mai főtárgyaláson közel harminc tanu vonult fel. Senciuc elnök ismertette a vádirat fenti adatait, majd pedig Raicu Aurel dr., Puterici védője emelkedett szólásra és lényegbeli kifogást emelt az ügy letárgyalása ellen. A védő ugyanis rávilágított arra, hogy a vádirat szerint is Puterici az említett büncselekményeket 1925-ben követte el. Feltéve, hogy a vádirat adatai mindenben megfelelnek a valóságnak, Putericiet akkor sem lehet felelősségre vonni, mert amivel vádolják, csalásnak minősíthető, a legsúlyosabb esetben pedig ezért nem ítélik el többre, mint öt esztendőre. A büntetőtörvénykönyv intézkedései szerint viszont az olyan büntettek, amelyeknek büntetése öt évnél nem nagyobb, öt év alatt elévülnek, ha közben az ügyvel kapcsolatban feljelentést nem adtak be.

Hosszas tanácskozás után hirdette ki Senciuc elnök az ítéletet. E szerint a törvényszék beigazoltnak látta, hogy az ügy elévült, így tehát érdemi tárgyalásába nem bocsátkozott. Ezért a vád alól Puterici Istvánt felmenté.

Kormányzási tény. Egyébként is ebben a kérdésben a cluji törvényszék már kimondta:

nincs törvény, amely a helység- és uccanevek magyar és német elnevezésének használatát megtiltana.

Kéri a rendelet hatálytalanságát.

Ersch János dr. azt fejtette ki, hogy a kifogásolt rendelet sérti az 1919. december 9-iki párisi egyezmény szellemét. A kormány francia nyelvű félhivatalosa még mindig francia nyelven használja a főváros nevét, már pedig, ha miniszteri rendeletről van szó, akkor ennek a lapnak is a hivatalos elnevezését kellene használni.

A megye képviselőjében Teicu Cornel dr. megyei ügyész szólalt fel és illetékességi kifogást jelentett be, mert — úgy mond — a cenzura-hivatal rendelete kormányzási tény és nem közigazgatási határozat és efelett dönteni a felülvizsgálati bizottság nem illetékes.

A felülvizsgálati bizottság pénteken délután tizenkét órakor hirdeti ki határozatát.

Pénteken temetik Kádas Kálmán nyugalmazott városi főjegyzőt

Előkelő családból származó, volt aradvárosi főtisztviselő: Kádas Kálmán nyugalmazott főjegyző, volt királyi tanácsos hunyt el tegnap 84 éves korában. Kádas Kálmán Aradon született, itt végezte iskolai tanulmányait és kezdetben édesapja ügyvédi irodájában működött, azután Aradváros szolgálatába lépett és két évtized leforgása alatt feljutott a főjegyzői állásba. Ebben a fontos pozícióban 1914. tavaszáig működött, amikor a még most is emlékeztető, izgalmas lefolyású választáson Anghel István dr. győzött és Kádas akkor nyugalmába vonult. Azóta csendes visszavonultságban töltötte idejét. Néhány évvel ezelőtt felesége — aki a szépségükről híres Mittelmann-lányok közül való volt — váratlanul elhunyt és a férj attól kezdve valóságos vigasztalhatatlan volt, mert a Kádas-házaspár évtizedeken át a legmelegebb harmóniában élt. Egyébként a most elhunyt nyugalmazott főjegyző sógora volt néhai Variassy Lajos polgármesternek.

Kádas Kálmán hivatali működése alatt igen sok városi bizottságban szerepelt és habár csendes, de rendkívül sokoldalú tevékenységet fejtett ki és a régi városi közigazgatási adminisztrációnak egyik erőssége volt. Halálát nem előzte meg hosszas betegség, de az egykor daliás férfi az évek sulya alatt összeroppant és a véredényvelmeszesedéstől igen sokat szenvedett, mielőtt elhunyt. Halálát kiterjedt és előkelő család gyászolja. Többek között özvegy Szabó Zoltánné, született Tagányi ifjainál, özvegy Czédly Györgyné, dr. Szabó Sándorné, szül. Kádas Mária, valamint dr. Jecessy Károly városi főjegyző felesége és családja, özvegy Talányi Jánosné, dr. Aigner Dezsőné. Temetése pénteken, február 22-én megy végbe a felső temető halottsházából a római katolikus vallás szertartásai szerint.

Hirdetmény.

A Tâmpoara Odorheiu körzeti hivatal közölni teszi ezúton, amint közhírré tette a Monitorul Oficial utján is, hogy a 2326—1935. szám alatt kibocsátott kórház-sorsjegyek húzása 1935. március 10. déli 12 órakor lesz az Odorheiu prefectura kistermében a precesus ur elnöklése alatt, a főjegyző, pénzügyigazgató és a polgármester urak jelenlétében.

A megmaradt sorsjegyek korlátozott számban még kaphatók Bleier-utcaiban Arad, Str. Matei Corvin 1. sz. 1 drb. sorsjegy ára Lei 25. Főnyeremény Lei 100 000. — Vidéki megrendelésnél a sorsjegy ára és 7 Lei postaköltség beküldése mellett eszközlünk.

Tâmpoara, 1935. február 15.

889

Köriházbizottság.

Országos szélhámoskodást lepleztek le Aradon az állampolgársági jogok kiadatása körül

A bucaresti-i fogadottan prókátorek ötletes aranybányája — Egyszerűen kiírták mindazok lakcímét a minisztériumban, akiknek ügyét kedvezően véleményezte az igazságügyminisztérium

Az aradvárosi közigazgatási ügyosztály rántotta le a leplet a szélhámosságról

Az egész országot behálózó szélhámosságnak jöttek nyomára csütörtökön Aradon az egyik közhivatalban. A szélhámosság áldozatai azoknak a zaklatott életű embereknek soraiból kerülnek ki, akik — különböző, rendszerint rajtuk teljesen kívülálló okok miatt — kimaradtak az ország állampolgársági listáiból s emiatt évek, hosszú esztendőök óta üllandó kellemetlenségeknek kitéve végzik szokott munkájukat. Erre a visszás helyzetre és ennek a visszás helyzetnek lelki motivumaira építette fel „üzletét” az a bucaresti-i szövetkezet, amely az utóbbi napokban meglepetést-keltő levelekkel árasztotta el mindazokat az aradi polgárokat, akiknek állampolgársági ügye mindeztideig nem nyert rendezést.

A bucaresti-i levelek csaknem mindegyik esetben ügyvédi jelzéssel ellátva érkeztek meg és bennük hivatalos hangon az aláíró közölte az érdekeltekkel, hogy tudomása van róla, miszerint nehézségei vannak az állampolgársági bizonyítvány megszerzésével és éppen ezért kötelességének tartja közölni, hogy neki — a levél írójának — módjában van ezt a hosszadalmasan függő ügyet pár napon belül kedvező módon elintézni, ha kellő törvényes meghatalmazást küld az illető a megadott bucaresti-i címre. A honorárium kérdése pedig ne aggasztja — szöveg csaknem mindegyik levél záradéka — mert ügyét 1500 lejűl 5000 lejűg záros határidőn belül elintézik.

Abból a körülményből, hogy a levelek írója alaposan ismerhette a levelek címzettjének anyagi viszonyait, mivel

egyikre a minimális, másikra a maximális taksát vetette ki.

illetékes körökben, ahol értesültek a levelek megérkezéséről az a gyanu merült fel, hogy a bucaresti-i vállalkozók összeköttetésben állnak Araddal, vagy legalább is helyi „információs expozitúrájuk” van. Mindazonáltal számosan akadtak, akik a levelek átolvasása után azonnal írtak Bucarestbe a megadott címre és elküldték a kért meghatalmazást. Pár napon belül aztán ezeknek az érdekelteknek címére tényleg érkezett egy másik levél is, amelyben ugyanaz a bucaresti-i ügyvédi iroda, amely az első levelet írta, közli a címzettel, hogy állampolgársági ügyének utána jártak és intervenciójuknak meg is lett a kedvező eredménye, amennyiben az illető állampolgársági bizonyítványa, törvényes bejegyzési számmal egyetemben birtokukban van és a kért összeg lefizetése ellenében akadály nélkül át is vehető.

Bizonyosnak látszik, hogy számos aradi érdekelte ily módon hozzá is jutott állampolgársági bizonyítványához, miután a bucaresti-i iroda részére a kért összeget kiutalta. A szélhámosság abban az egy esetben pattant azonban ki, amelyben a felszólított aradi lakos már az első levél vétele után sietve visszairt a bucaresti-i címre, hogy az ajánlkozó szolgálatára egyáltalán nem reilektál és így nem is hajlandó fizetni.

Ennek ellenére egy hét leforgása alatt megérkezett címére Bucarestből a törvényes uton már előbb kérvényezett igazságügyminisztériumi döntés.

Mi történhetett tehát?

Ostromállapot Montenegróban

Eddig tizenöt áldozata van a jugoszláv zavargásoknak — Macsek horvát vezér felhívást iníezett hívelhez

A belgrádi rendőrség letartóztatta Nosce György tiszteletbeli norvég konzult

Belgrádból jelentik: A már február eleje óta tartó zavargások eddig 15 halálos áldozatot követeltek. A legutóbbi szlavóniai, montenegrói és bródi összetűzések még csak fokozták a nyugtalanságot Jugoszláviában.

A jugoszláv kormány tegnap rendkívüli minisztertanácsot tartott, melyen a legutóbbi zavargások ügyével foglalkozott. Hír szerint a minisztertanács elhatározta, hogy Szlavon-Bród környékén és Montenegróban ostromállapotot hirdet ki.

Ami a zavargások és a nyugtalanság okát illeti, úgy a hírek különbözők. Egyes lapok úgy tudják, hogy a horvát és szlavon parasztzavargásokat az idézte elő, hogy a kormány az utolsó hetekben tömegesen tartóztatott le parasztokat, kik házról-házra járva, aláírásokat gyűjtöttek Macsek jelölőlístájára. Ezeket a listákat is elkobozták, a parasztokat pedig még ma sem helyezték szabadlábra.

Más hírek szerint a szlavon-bródi zavargás előidézője az volt, hogy az ottani szlavon

Megállapítást nyert, hogy a bucaresti-i „jogvédő” iroda állandó kapcsolatot talált az állampolgársági ügyeket intéző minisztériális hivattal, ahol gondosan kijegyezték mindazokat, akiknek ügyét a minisztériumi szakreferensek kedvezően véleményezték az állampolgársági jog elnyerésének szempontjából. A kiírt címek birtokában az iroda azonnal megírta a maga levelét, számítva arra, hogy így minden munka nélkül, kizárólag az érdekelte fél megtévesztése alapján, 1500 lejűl 5000 lejűg terjedő pénzüsszeget kereshet.

Amíg a cég a levelezését lebonyolította, a minisztérium is döntött, tehát joggal jelentkezhettek a közben kézhez kapott meghatalmazással a döntés kiváltására, melyet egyszerűen kézhez véve, azonnal írt a pénz után az érdekelte félnek. **Igy teremtettek — egy ötlet révén — semmiből egy kis aranybányát.**

Aradváros közigazgatási ügyosztálya a leplezés megtörténte után azonnal intézkedett, hogy a nagyközönség e megtévesztésére alakított könnyű pénziórrásra berendezett társaság megszüntesse működését. Valószínű, hogy ma már senki sem ül föl a bucaresti-i értesítés csásbszavának, mert hiszen akit megillet az állampolgársági jog törvény szerint, az megkapja akkor is, ha nem keres kérésére különböző költséges, szélhámosságokkal bélelt utakat.

római katolikus lelkész felszólította a parasztokat, hogy

a katolikus templomokból és az iskolákból távolítsák el a cirill felírásokat.

A parasztok ennek a felszólításnak állítólag vandál módon eleget is tettek, mire csendőrség vonult ki ellenük.

Gornja-Vradban egyébként tegnap újból összefűzésre került a sor. A parasztok itt is megütköztek a csendőrökkel.

Az összetűzésnek öt halottja és számos sebesültje volt.

Macsek Vladimir ma felhívást intézett híveivel, hogy ne üljenek fel a kormánypárt ugratásainak, mert ő részt fog venni a szűkebb ellenzéki pártok listáján a választási harcban.

Feltűnést keltő letartóztatás történt ma a jugoszláv fővárosban. A rendőrség letartóztatásba helyezte Rosce György tiszteletbeli norvég konzult. Letartóztatása állítólag bizonyos hadianyagszállításokkal áll kapcsolatban.

CENTRAL

Lubienska grófnő titka.
Gustav Fröhlich Maria Andergast

CORSO

Élet a dzsungelben
Anita Page Charles Starroff.

URANIA

Az első meg a második.
Egy asszony problémája a szerelem és a kötelesség között.
Joan Crawford Clark Gable

SELECT

Az áruló.
Izgalmas történet a fegyverek élteb l.
Walter Huston, Constance Cummings, Boris Karloff

Leányszöktetés és csendörgolyó egy aradmegyei községben

— Egyhavi elzárásra ítélte a Tábla a fegyverót használó csendőrmestert —

Timisoaráról jelentik: Az ítéletábla most tárgyalta Balanu György halmagiui járásörmester perét, akit hivatalos hatalommal való visszaéléssel és súlyos testi sértéssel vádoltak. A vád szerint az elmúlt év nyarán Halmagiuban eltűnt egy feltűnően szép leány, akinek atyja, nagyon gazdag birtokos, megkérte a csendőrmestert, hogy szerezze vissza leányát. Tekintettel arra, hogy a leányának két legény udvarolt előzőleg és az atya gyanuja a két legényre terelődött, a járásörmester házkutatást készült tartani a két gazdaleány lakásán.

Bekopogtatott az egyik legény háza kapuján, de azt zárva találta. Hiába zörgetett, nem nyitott senki ajtót. Ekkor puskatüssal kezdte verni az ajtót, de az ellenállt a vasalt puskagy csapásainak. Az örmester türelmét vesztye belött az ajtón.

A golyó a legényt könnyebben megsebesítette.

A ház ajtaja erre kinyílt és a keresett leány lépett ki rajta. A leány szitkozódva esett az örmesternek és **ütni verni kezdte.** A szobapadlón a leányrabló legény fetrengett, akit a lövés combján ért.

A tárgyalás során a legény beismerte, hogy a leány az ő lakásán tartózkodott, míg a leány kijelentette, hogy szabad akaratából ment a legény lakására. Tisztában volt ugyanis azzal a körülménnyel, hogy a gazdag szülők nem adják hozzá a szegény legényhez és ezért befejezett tények elé akarta szüleit állítani.

Az örmester azzal védekezett, hogy **puskája véletlenül sült el.** A tábla a védekezést nem fogadta el és az örmestert egyhavi elzárásra és 10.000 lej pénzbírságra ítélte.

HIREK

Hollywoodi hőbort

Hollywood, február.

„You are the top”. Már alig várom, hogy oda is eljusson az a furcsa kis dal, amelynek ez a címe. Alig várom, hogy ott is kitörjön nyomában a strófköltési társasjáték, amelynek járványa itt már három hónapja dul. A tömegéboly eredete egy operett-dal, melynek szövegét és zenéjét a közismert Cole Porter írta. A címe és refrénje: „You are the top”, magyarul annyit jelent:

„Te vagy mindennek a teteje”.

A dal egy kicsit futurista stílusú, bolondos szerelmi vallomás. Egy amerikai vallomása, aki mindahoz próbálja hasonlítani imádjottját, ami egy jenkai számára a legmagasabb teljesítményt jelenti mindenben. A szóban forgó szerelmes gyers egymásutánban rövid sorokban elnevezi imádjottját Gandhinak, Greta Garbo fizetésének, camembert sajnának, Mona Lisa mosolyának, a pisai ferdetoronynak, celofánnak, Waldorff-étterembeli Asrebelli salátának, moszkvai Kremlnek, Fred Astaire, a híres táncos lábának, Dante „Poklának” és Isten tudja még mi mindennek, ami valaminek a „teteje” a saját műfajában.

A gyengébb idegzetű közönség azután azon töri a fejét, hogy ugyanerre a zenére számtalan furcsa összetételű, „csucsteljesítmény” állíton össze. Az újságokban nap-nap után megjelennek a helyi vonatkozású „top” nóták. Nincs kabaré és magántársaság, ahol ne hangzanék el néhány aktuális vonatkozású tordalék az eredetihez. Minden banketten akad valaki, aki tréfás pohárköszöntő formájában az ünnepekre alkalmazott, rögtönzött változatot ad elő. Ismerősök, távoli országokból levélben küldik be legújabb „top” ötleteiket.

De mi ez ahoz képest, ami majd Európában tör ki, ha a járvány eljut odáig? Lelki füleim már hallják, amint az imádjott nő Alpár-gázsihoz, Sárosi-gólhoz, Matuska-tárgyaláshoz, Szent István-díj nyertes paripa lábszárához, Millenniumi emlékműhöz, Bethlen cigarettaszípkájához, OTI-toronyhoz és ki tudja még mihez fogják hasonlítani. Mert hogy a járvány elérkezik Európába az bizonyos.

V. M.

— **A HŐMÉRSÉKLET EMELEKEDIK.** Élénkebb déli és délnyugati légáramlás, némi felhőzet. A hőmérséklet kissé emelkedik.

— **Meghosszabbítják az ostromállapotot.** Bucarestből jelentik: A minisztertanács törvényjavaslatot készít az ostromállapot további 6 hónappal való meghosszabbítására, mert a Kamara által elfogadott törvény március 15-én lejár. A kiszívárgott hírek szerint azoknak a városoknak a számát, ahol eddig ostromállapot volt érvényben, 11-ről 6-ra szállítják le.

— **Bibescu herceg afrikai légi utra készül.** Bucarestből jelentik: Bibescu herceg, a Nemzetközi Légiszövetség elnöke elhatározta, hogy rövid időn belül saját költségén repülőutat tesz meg Afrika fölért észak-déli irányban. A herceg tanulmányozni akarja, hogy lehetséges-e Franciaország és Madagaskar között a Nilus hosszában légi összeköttetést létesíteni.

— **Kizárik Constantában a felhajtókkal dolgozó ügyvédeket.** Constantából jelentik: Az Ügyvédi Kamara tanácsa tegnap elhatározta, hogy kizárja tagjai sorából a felhajtókkal dolgozó ügyvédeket. A határozatot közölték az ügyészséggel, amelynek közreműködését kérték fel a felhajtók kinyomozásában.

— **Vulpe József, az aradi Munkakamara elnöke Bucarestbe utazott és magával vitte a Munkakamarának a szakkamarai reformra vonatkozó memorandumát.** Ebben az emlékiratban az aradi Munkakamara állást foglal az egységes gazdasági kamarák ellen és rávilágít arra, hogy az egyes szakkamarák csak abban az esetben fejlődhetnek és fejthetnek ki eredményes működést, ha továbbra is külön-külön maradnak meg és mindegyik szoroson a maga hatáskörében dolgozik. Vulpe József ezt a memorandumot Nistor munkügyi miniszternek nyújtja át.

— **A februári nyugdíjak kiutalása** — minden bizonnyal a Nyugdíjpénztárnál levő adminisztrációs okok miatt — még nem érkezett meg Aradra. Tudvalevőleg a nyugdíjak kiutalása rendszerint már a hónap 18-ik, 19-ik napján megtörténik. Ajánlatos lenne tehát, ha — úgy mint késés esetén máskor is — illetékes körök intervenciójának a nyugdíjkiutalás érdekében. Eddig a hasonló intervenciók mindig eredménnyel jártak és két-három nappal megtörténtük után már folyósították is a nyugdíjat.

— **Vilmos excsászár Svájcba költözik.** Londonból jelentik: Az United Press berlini jelentése szerint Vilmos volt német császár beadványt intézett a német birodalmi kormányhoz, amelyben a súlyos devizaátutalási nehézségek miatt engedélyt kért arra, hogy visszaköltözhessen az országba. Politikai körök értesülése szerint a német kormány ezt az ajánlatot előbb elutasította, később pedig értesítette az excsászárt, hogy bizonyos feltételek mellett hajlandó tárgyalni a dolgról. Szó van azonban arról is, hogy a volt német császár, ha másképp nem tudja megoldani jelenlegi nehéz helyzetét, úgy Svájcba költözik, mert Németország és Svájc között a clearing átutalást inkább lehetővé teszik.

— **Összeszurkáltak egy leányt Brasovban.** Brasovból jelentik: Tegnap este kilenc óra tájban a brasovi Cigoniában lévő Katonakórház-tér 9. számú házban egy eddig még ismeretlen egyén borzalmas gyilkossági kísérletet követett el Grossmann Róza rendőri felügyelet alatt álló leány ellen. A gyilkossági kísérletet a leány lakásadóója vette észre, aki értesítette a rendőrséget és a leányt a kórházba szállította. Grossmann Rózát az ismeretlen férfi összeszurkálta. Az orvosok kilenc készsúrast fedeztek fel a leány mellkasán, ezek közül három közvetlen a szív mellett van úgy, hogy felépüléséhez kevés remény van. Hogy miként történt a gyilkossági kísérlet még nem sikerült megállapítani, mert a leány eszméletét még nem nyerte vissza. A merénylőt keresik.

Nyelőcső nélkül született egy kislány

Baltimoreból jelentik: Az itteni kórházban nyelőcső nélkül született egy kislány. A miutén az egész sorát hajtották végre rajta és végül sikerült mesterséges nyelőcsövet „építeni” a csecsemő testébe, úgyhogy az életét egyelőre megmentették. A csodálatos újszülöttnék ezenfelül két jobb hüvelykujja van.

— **Halálozás.** Özv. Morvay Morné szül. Graner Amália életének 75-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a zsidó temető halottasházából. Az elhunytban Morvay Károly, Paula, Soma, Tihanyi Aladárné és Morvay Dezső (Pancota) édesanyjukat gyászolják.

— **Veszélyesen árad a Duna.** Bajáról jelentik: A hirtelen jött olvadás itt is veszedelmes helyzetet teremtett. A Duna három nap alatt több, mint 2 méterrel emelkedett. A másik oldalon, a tolnai parton több helyen ki is lépett a víz a medréről, és elöntötte a kalocsai érsekiség erdőit.

— **A slágerénekes az akasztófa alatt.** Párisból jelentik: Szinte borzalmasan ható hidegvértűséget tanusított az akasztófa alatt La Nouvelle Orleans-ban egy gyilkos, aki hivatására nézve kabaréénekes volt az egyik ottani éjjeli mulatóhelyen. Ő énekelte mindig a leghíresebb slágereket. Amikor a haláraiteltet az akasztófa alá vitték és az felállt a számolyra, a jelenlévők legnagyobb elszörnyedésére kötéllal a nyakán elkezdte énekelni a legújabb sláger, sőt a számolyon még néhány taktust is táncolt hozzá. Az éneket csak akkor hagyta abba, amikor a hóhér kirántotta alóla a számolyt és a hurok belefojtotta torkába a hangot.

Amerikai humor

ÜGYVÉD: Magát ékszerablással védők, de bizonyítékok hiányában felmentették. Megértette?

— Ez azt jelenti ügyvéd ur, hogy most már megtarthatom magamnak az ékszereket?

Katasztrófális állapotba jutott az osztrák vadállomány a sok lavinaomlás miatt

Bécsből jelentik: Az a sok lavinaomlás, amely az utóbbi napokban Ausztriában bekövetkezett, valamint az óriási hóesés katasztrófális hatással van az osztrák vadállományra. Az a helyzet, hogy Ausztria vadállománya teljesen kipusztul, ha a legsürgősebben segítség nem érkezik.

Salzburgban a legsiralmasabb az osztrák vadállomány állapota. Ebenben Gasthofban és Schattachban, számos szarvast, sőt magastati vadat is fogtak az ottani földmivesek. A szerencsétlen állatok az éhségtől és szomszúságtól annyira ki voltak merülve, hogy képtelenek voltak a menekülésre. Az erdőbe elhelyezett etetőhelyeket, a forrásokat és a patakokat olyan hótömeg lepte el, hogy az állatok nem tudnak azok közelébe férközni. Legsürgősebb szükség van most arra, hogy ezeket az etetőhelyeket szabaddá tegyék és gondoskodjanak a vadak vízellátásáról is.

Bregenz környékén az éhség és a szomszúság a falvakba kergeti a vadállatokat. Spernauban történt, hogy egy szarvast teljesen kimerülten állt meg nagy hóban a falu közelében és nyugodtan tűrte, hogy a feléje közeledők megsimogassák, kötelet tegyenek a nyakára és mintegy háziállatot bevigyék a faluba. A falubeliek, azután rendszeresen élelmezik az állatot, amelyet ha jobb lesz az idő, szabadoneresztenek. Buchbodenben a falu temploma előtt jelent meg egy szarvas, amely teljesen kimerülten állt meg és nem tudott továbbmenni. Ezt egy garázsban helyezték el és ott adtak neki enni. Parthenben 12 őzet fogtak a lakosok és istállóba zárták őket. Félő, hogy a lavinák ugyancsak számos vadat pusztítottak el és valószínű, hogy az éhség és a szomszúság már eddig is erősen megtizedelte a vadállományt.

— **Az ingyen-pászkát mentesítik a forgalmiadó alól.** Bucarestből jelentik: A pénzügyminiszter rendeletének értelmében azt a pászkát, amelyet a zsidó husvét alkalmával a kórházakban, az iskolákban, vagy pedig a szegények között ingyen osztanak szét, mentesítik a forgalmi adó alól.

— **Szabadlára helyezték a gyilkos merénylőt.** Békésgyuláról jelentik: Pávo rendőrelőgyelző ellen elkövetett titokzatos merénylet ügyében a rendőrség befejezte a vizsgálatot és Horváth Gizellát, a merénylővel gyanúsított leányt, aki a rendőrtiszt menyasszonya volt, szabadlára helyezte. A kihallgatásokból ugyanis az derült ki, hogy ketten közös elhatározással öngyilkosságot akartak elkövetni. A leány szerint a rendőrtisztten talált sebeket maga Pávo okozta, mert fel akarta vágni ütőerét, de nem volt lelki ereje hozzá, ő pedig úgy határozott, hogy felakasztja magát, de öngyilkossági terve nem sikerült ott a rendőrtiszt lakásán és ezért magához vette Pávo revoiverét, hogy azzal hazautazik Budapestre és ott agyonlővi magát.

— **Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás,** az orr és garat elnyájkódása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucs hurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak.

— **Nemzetközi filmkongresszus** Berlinben. Berlinből jelentik: Április 24-től május elseiig tartják meg Berlinben a nemzetközi filmkongresszust, amelyen 800 delegátus vesz részt.

— **Földalatti folyót fedeztek fel Olaszországban.** Rómából jelentik: A carrarai híres márványbányák közelében felfedező utra indultak most tudósok egy barlangban, amely eddig háromszáz méteres mélységben el volt zárva. Mélyre senkiesem mert behatolni a barlangba, mert azt mindenki rendkívül veszélyesnek tartotta. Az expedíció azonban továbbhatolt, mivel fel volt szerelve különböző mérőeszközökkel, kötelekkel és telefonvezetékekkel. Körülbeült 450 méterre értek a barlangban a föld színe alá, amikor hirtelen egy földalatti folyóra bukkantak, amely óriási sebességgel áramlott tova. Fantasztikus események, vizesések készítették bámulásra az expedíció tagjait. A barlangban, amelynek e részén még nem járt ember, történelemelőtti idők nyomaira is akadtak.

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL: Piața Catedraliei.

OMESCU: Bulevardul Regina Maria.

KESZTENBAUM: Str. Ghița Birta.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

Fodor Klári színésznő kezét megkérte a horogkeresztes Festetich gróf fia

Budapestről jelentik: Félesztendővel ez-
előtt tűnt fel a pesti színházi világban egy fia-
tal színésznő, Fodor Klári, aki szeptember óta
az egyik kisebb operettszínház színpadán ját-
szik. A csinos, alig 18 esztendő színésznő so-
kat forgolódott az utóbbi időkben a divatos
szórakozóhelyeken, sőt társasági körökben is
sokat emlegették az elmúlt hónapokban a ne-
vével kapcsolatban az ismert külföldi filmpro-
ducert, aki le is szerződtette egy tavasszal ké-
szülő film főszerepére.

Fodor Klári e hó elején megismerkedett
egy fiatal arisztokrátával, Festetich Ernő gróf-
fal, aki a horogkeresztes Festetich képviselő
fia. Az ismeretségből igen hamarosan szerelem
lett és az ifjú gróftól és a színésznőtől etől a
percétől kezdve gyakran látták együtt. Festetich
és Fodor Klári majdnem minden este, illetve
éjszaka együtt táncoltak az egyik revüműlátó-
ban. Kéthetes ismeretség után

az alig 22 esztendő Festetich Ernő gróf
aki egyébként orvostanhallgató, megkérte

a kis színésznő kezét és ezt az elhatáro-
zását szüleinek is bejelentette.

A gyors leánykérés — mint az előrelátható
volt — súlyos bonyodalmakat okozott.

Az utóbbi időkben megszoktuk, hogy fia-
tal arisztokraták színésznőket vesznek felesé-
gül, ez a legfrissebb eljegyzés azonban jobbról
és balról igen nagy viharokat keltett. Fodor
Klári ugyanis — egyáltalán nem árja szármá-
zása — a szerelmes fiatalember apja pedig tud-
valevőleg a magyarországi hitlerizmus egyik
leghangosabb apostola. Ez esetben nem Fodor
Klári foglalkozása robbantotta ki az ellentéte-
ket, hanem a világnézeti különbség.

a gróf ugyanis hallani sem akar a házas-
ságról.

A fiatal Festetich Ernő gróf azonban környe-
zetének állítása szerint nyakasan kitart elha-
tározása mellett és így könnyen lehetséges,
hogy a horogkeresztes gróf családjában rövi-
desen áthágják az árja paragrafusot...

Ujabb részletek Annabella medve-kalandjáról

Hörbiger Attila elmondja, hogyan támadta meg filmfelvétel közben
Annabellát a medve

Az Aradi Közlöny hírül hozta a minap,
hogy milyen borzasztó baleset érte Párisban
filmfelvétel közben Annabellát, a híres francia
filmszínésznőt: egy medve, amely a filmben
szerepelt, rárontott, ő a földre esett és eltört a
lába.

A film egyik szereplője: Hörbiger Attila,
a magyar származású kiváló német színész,
aki tavaly Darvas Liliével a Vigaszínházban is
vendégszerepelt, most Párisból visszaérkezett
Bécsbe és mint szemtanú így mondotta el a
különös esetet:

— A „Varieté“ című nagy német-francia
filmben játszottunk együtt Annabellával, A
film Farkas Miklós rendezésében készült a pá-
risi műteremben és kívülem Hans Albers is
fellépett benne. E film felvételeit kellett Anna-
bella balesete miatt abbahagyni. A tizenhar-
madik felvételi napon. Nem vagyok babonás,
de hogy ez a baleset éppen tizenkét munkanap
után történt, kissé gondolkodóba ejt...

— Annabellának az a jelenete következett,
amelyben egy medvével játszik. A medve sze-
repeltetése, miután a film varieté-műlőben tör-
ténik, hozzátartozik a cselekményhez. A jele-

net teljesen veszélytelennek és ártalmannak lát-
szott, miután a medve, öreg, szelíd, jól dresszi-
rozott állat volt.

— Mi ott álltunk és mialatt a gépet for-
gatták, mosolyogva néztük, hogy Annabella
milyen kedvesen cirógatja a medvét. Egyszer-
re csak a medve felemelte mancsát — mi mind
azt hittük, hogy ez betanított mozdulat — és
Annabella hirtelen, hevesen és gyorsan fel-
emelte a karját. Erre a medve teljes erővel
rácsapott;

Annabella elcsuszott és elvágódott a
földön.

Ez volt a filigrán asszonyka szerencséje és sze-
rencsétlensége. Mert a medve csapása így ke-
vésbé érte, ő ellenben eltörte a lábát bokában.
Harmadnap megoperálták és most már javul
az állapota. De hogy mikor állhat ismét a fel-
vevőgépre, azt senki sem tudja.

— A „Varieté“ felvételeiben én már nem
vehetek részt, mert más kötelezettségem miatt
nem térhetek vissza Párisba. Most — ha ez
lehetséges — vagy nélkülem folytatják majd a
filmet, ha Annabella meggyógyul, vagy újra
kezdik az egészet. És mindennek az az átko-
zott medve az oka!

Göbbels békiti Furtwänglert

Furtwängler Vilmos, a berlini állami ope-
raház kiülőzött igazgatója — mint most ki-
tűnt — nincs Egyiptomban. A világhírű német
dirigens, bár annakidején hivatalosan azt jelen-
tették, hogy külföldre utazott, német területen
tartózkodik: München közelében. Nem is hagy-
hatta el Németországot, mert ismert afférja
után elvették az utlevelét.

Exiliumában, bajor földön érte a minap —
közvetítő útján — a szenzációs meghívás,
hogy térjen vissza Berlinbe, mert Göbbels pro-
pagandaminiszter ki akar vele békülni és ki
akarja őt békíteni Hitlerrel is.

Furtwängler, megbízható hír szerint, ma
már Berlinben van és egyelőre arról folyik a
tárgyalás, hogy a berlini Winterhilfe javára
vezényeljen egy rendkívüli filharmoniai harg-
versenyt, amire ő hajlandó is honararium nél-
kül vállalkozni. Ha ezt a koncertet eldirigálja,
úgy mondják, Göbbels egyengetni fogja az út-
ját, hogy ismét állandóan el foglalja helyét a
berlini filharmonikusok élén.

„Döntő éjszaka“

(Bemutató az aradi színházban).

Az elegáns báró elhidegül a feleségétől. Ez az
életben is előfordul és rendszerint komplikációkat
okoz. Ezuttal is így történik, de a bonyodalmakat
rendbehozza — egy színész. A darab Párisban
játszódik és a színész egy kabaréban működik,
ahol az elegáns bárót, ezt a dús gazdag vállalkozót
utánozza, Estéről-estére a báró maszkjában arat
sikert és míg a báró sulyos anyagi gondokkal
küzd és a csőd szélén áll, az alterego hatalmas
felleptidijákat vág zsebre, mert ezt az embert
utánozza. A báró az anyagi összeomlás és a bot-
rány elől Londonba szökik és már azon az esté-
lyen sem jelenik meg, amelyre pedig legjobb ha-
rátiait hívta meg. Egy zsenális trükk segítségével
azonban a báró mégis ott van az estélyen:
vezérigazgatója felkéri a színészt, hogy egy éj-
szaka tartamára játssza meg a bárót a valóságban
is. Jöjjön el a báró helyett ő az estélyre. Ezen az
éjszakán — a döntő éjszakán — a színész rend-
behozza a báró anyagi ügyeit, de — ami ennél is
több — visszaszerzi számára a feleségét.

A szórakoztató és szellemes darabot Szép
Ernő fordította gondosan és művészién. A össze-
replő Mészáros Béla, aki úgy a Cassini báró,
mint a színész szerepében illuziókeltő és termé-
szetes volt. Talán egy fokkal jobban tetszett
mint színész... Hegyessy Magda a feleség sze-
repében jó volt. Egyike azoknak a színésznőknek,
akik mindig megtalálják a kellő hangot. Csengery
Ica a színész barátnőjének nem neki való
szerepében kedves és idejelenesség a színpadon.
Forgács Sándort külön kell megdicsérnünk,
mint gondos, körültekintő rendezőt és mint mindig
kiváló színészt. Ifj. Szendrey Mihály szóra-
kozottat, Olasz, Szabó, Agai, Odry, stb. mind ki-
elégítettek. Külön kell írunk Kozma Hugóról,
aki kis szerepéből kabinetalakítást csinált. A kö-
zönség nagyon jól szórakozott és mulatott.

(—r—)

A timisoarai színházi botrány újabb fejleményei

Két héten belül Nicolauk el kell számolnia
a kapott pénzzel, mert különben bíróság elé
kerül az ügy

Timisoaráról jelentik: A városi ideiglenes
bizottság tegnap este Coman Ágoston elnök-
lete alatt ülést tartott, amelyen behatóan fog-
lalkoztak a bántási színház ügyével. Coman
Ágoston ismertette a bizottság tagjaival az ed-
dig tett lépéseket. A város kétizben is felszólí-
totta a bántási színház vezetőségét, hogy szer-
ződése kötelezettségeinek teljesítésére február
16-án kezdje meg előadásait. Nicolau azonban
egyetlen táviratra sem válaszolt és a legkisebb
mértékben sem adta tanujelét hajlandóságá-
nak, hogy visszatérjen Timisoarára. Coman
Ágoston közölte a bizottság tagjaival, hogy eb-
ben a kérdésben tárgyalásokat folytatott, Ni-
stor Demeter dr. prefektussal, akivel meg is
egyezett az újabb lépésekre vonatkozólag.

Eszerint a város és a megye együttesen
március elsejéig adnak újabb haladékokat a bánt-
sági színháznak az előadások megkezdésére,
ugyanakkor felszólítják Nicolaut, hogy két hé-
ten belül nyújtsa be a zárszámadásokat és
egyezzen bele abba, hogy a város és a bántási
színház közötti ügyben döntőbíró ítélekez-
zék, amelynek elnöke a törvényszék elnöke
volna. Ha Nicolauk ezt az indítványt nem fo-
gadnák el, a város bírói utra tereli az ügyet
és így szerez magának elégtételt.

Amennyiben Nicolauk március elsején
nem kezdenék meg az előadásokat, a színház
felszabadul és azt a magyar társulat foglal-
hatja el.

* Szombaton teljes zenekarral a „Szökik az
asszony“ reprizére kerül sor. A nagyszertűen st-
került operett reprize iránt általános érdeklődés
nyilvánul meg.

* Vasárnap három előadás lesz: A „Kadetsze-
relem“, Erényi Böske, Frits Boriska, Székely Bá-
lint, Hegyessy Magda, Felhő Ervin, Gömöri Em-
ma, Kozma Hugó, Szendrey Misi, Mészáros, stb.
osztottnak majd a sikerben. — Délután 6 órakor:
„Bál a Savolyban“, amelynek a szezonban ez lesz
az első ingyen-előadása. Este 9 órakor az „Alvin-
czy-huszárok“ operett előadására kerül sor. Az
egész heti műsor „ingyen“ előadásként kerül be-
mutatásra. Jegyek a színház pénztárában kap-
hatók.

GRAND HOTEL IMPERIAL
NAGYSZÁLLODA BUDAPEST.

Egy perc a Keleti pályaudvartól.
A magyar főváros legújabb szál-
loda-épülete. :: Minden modern
komforttal. :: Elsőrangú családi ház.

ÉTTEREM.

Legolesőbb árak, hosszabb tartózkodásra
különleges megállapodások, teljes vagy
részleges pensioval is. Igazolt előfizetők-
nek 20% szobaár kedvezmény!

Frakkban és fehér kesztyűs kézzel fejezte le a hóhér a két német hazaáruló asszonyt

Ujabb részletek a borzalmas kivégzésről — Hogyan leplezték le a kémkedésért halálraítélt asszonyokat

Berlinből jelentik: A németországi két kémnő kivégzésével kapcsolatban a következő újabb részleteket jelentik: Hétfőn délután a hirdetőoszlopokon és a házfalakon méteres vörös plakátok jelentek meg és ökölnyi betűkkel hirdették, hogy a néptörvényszék ítélete alapján

a berlini hóhér hajnalban lefejezte Falkenhayn Felita és Naizner Renata asszonyokat,

akik árulást követtek el hazájuk ellen, mert egy idegen állam javára kémkedtek. Egész terjedelmében közlik a hirdetések a halálos ítélet szövegét, amelyet a néptörvényszék február 16-án hirdetett ki. A másik két vádlottat, Sosnowski György egykori lengyel lovassági kapitányt és Jena Irén német asszonyt felmentette a törvényszék, mert

enyhítő körülménynek vette, hogy Sosnowski hazája érdekében cselekedett,

Jena Irén pedig csak alárendelt szerepet játszott a kémkedésben.

Lépten-nyomon láthatók a halálos ítéletet hirdető plakátok. Tömegek tolongnak előttük és az előlállók hangosan olvassák, hogy azok is hullhassák, akik nem térközhettek közel. Már vasárnap hire terjedt, hogy a kémkedési ügyben a néptörvényszék halálos ítéleteket hozott. Rengeteg sok kíváncsi gyülekezett a plötzenseei fegyház főbejárata körül, mert

azt remélte, hogy a lefejezés nyilvános lesz.

A hatóságok azonban szigorúan titkolták a kivégzés idejét s különben sem bocsátottak be senkit a vesztőhelyre a hivatalos személyeken kívül.

A kivégzés

A berlini hóhér, aki hagyományos szokás szerint

frakkban és fehérkesztyűs kézzel jelent meg, két pribékje segítségével hajtotta végre a kivégzést. A plötzenseei fegyház, amelynek udvarán a lefejezés történt, másfél évtized óta nem látott ilyen véres eseményt, mert a weimari köztársaság elvi ellensége volt a halálos ítéletnek. Berlin északnyugati városrészében van a fegyház. Egy kis vaskapu vezet a főépületből az udvarba, amelyet két méter magas kökerítés vesz körül s oda nem nyílik egyetlen ablak sem, úgy hogy a kivégzésnek nem lehet tanúja. A halálraítélt két asszony közül először Falkenhayn Felitát végezték ki. Alig egy perccel azután, hogy a néptörvényszék elnöke felolvasta az ítélet rávonatkozó részét,

a pribékek megragadták, lecsorították a széles tőkére és már le is sujtott a hóhér bárdja, a véres fej a fűrészporról telj nagy kosárba hullott.

További öt perc alatt Natzner Renátát is lefejezték. A plötzenseei női fegyház elítélteit közül senki sem sejtette, hogy mi történik a magas kökerítéssel beszegett udvaron, mikor a fegyencnöket reggeli sétára vitték.

Sok pénz kellett ruhára, ékszerre...

A lefejezett Falkenhayn Felita 34 éves volt. Szép, nyulánk, szőke asszony, aki még nemrégiben, mikor

Falkenhayn tábornagy, a világháború hőse fiának felesége volt,

nagy szerepet játszott a berlini társaságban. Eleganciájával mindenütt feltűnést keltett, öltözékeit utánozták. Azután, hogy elvált férjétől, zajos éjjeli életet kezdett élni. Szépségeért és szellemességeért körülraiongták, állandóan nagy férfitársaság vette körül, amiát mulató-

helyeken megjelent. Először is azzal keltett gyanút, hogy jól lehet jelentéktelen tartásdíjat kapott volt férjétől és családja is vagyontalan,

nagy lábon élt, szép lakást tartott és drágán ruházkodott.

Figyelni kezdték, a hadsereg kémelhárító osztályának megbízottai minden lépését követték s így jöttek rá, hogy

a lengyel Sosnowsky György által megszervezett kémkedési hálózat számára dolgozik.

Natzner Renata versenyzett divatos öltözködésben Falkenhayn Felitával. Ő is elvált asz-

SPORT KÖZLÖNY

A satumarei Olimpia-CFR hat vivóval vesz részt a Hakoah vivóversenyén

— Nagy mezőny lesz, különösen a kardversenyben —

A vivószezon legkiemelkedőbb eseményének ígérkezik az aradi Hakoah sportegylet nagyszabású országos vivóversenye, amely Aradváros bajnokságaiért kerül lebonyolításra. Amint már az Aradi Közlöny megírta, az aradi vivókön kívül a két clui nagy vivóegylet, a CA Cluj és Haggibbor versenyzői indulnak és tegnap azután befutott a satumarei Olimpia-CFR nevezése is, amely szerint hat vivójuk érkezik a vasárnapi versenyre. A hat satumarei vivó

Eötvös Pál, Csipker István, Fogarassy Ernő, Turcas István, Stan Pál és Vidor Gábor,

akik valamennyien kardban indulnak, de 1-2 versenyző törben is résztvesz. A cluiak közül a törversenyben

Mózes Hermann és Sámson Endre

indulnak, mindketten a Haggibbor tagjai, míg kardban

Mezey Gyula (CA Cluj), Erős László és Zádor Árpád

(Haggibbor) vesznek részt. A Hakoah gárdájából Fraenkl Gyula és Bánfi András dr. úgy a tör-, mint a kardversenyben starthoz állnak. Stern-Endre és Vajna W. László pedig csak a kardversenyben indulnak. A verseny az eredeti terv szerint vasárnap délelőtt 9 órakor indul meg a törversenyyel, amelyet befejezésig folytatnak, míg délután 3 órakor a kardverseny veszi kezdetét és tart egyhuzamban befejezésig.

Az egyes mérkőzéseket Weinberger István fogja vezetni, a zsűriben kivül Reich György, Kauten Lajos, Horváth Imre, valamint Kárpáti József fognak résztvenni.

Két évre felfüggesztették mindennemű sportműködéstől a bíróvesztegető oradeai Kovács Istvánt

Clujról jelentik: A helyi alkerület vezetőbizottsága kedden este foglalkozott a Seliceanu-Kovács-féle vesztegetési ügygel. Az annakidején nagy szenzációt keltett ügy tárgyalásán csapán Seliceanu, a vesztegetési kísérlet kiszemeltje jelent meg, míg Kovács, habár táviratilag idézték meg az ülésre, minden magyarázat nélkül távolmaradt. Kovács távolléte nem akadályozta meg a bizottságot az ügy letárgyalásában.

A bizottság tagjai átvizsgálták az ügy iratait, amelyekből tisztán meg lehetett állapítani, hogy

a vesztegetési kísérlet tényleg megtörtént. Seliceanu Gligor kihallgatása is ezt bizonyította

s a felvonult tanúk sorra igazolták, hogy Kovács megbízottjai utján több alkalommal is megpróbálta rábírn Seliceanut, hogy vonja vissza ellene tett feljelentését.

Mindezek a körülmények vitathatatlaná tették Kovács bűnösségét, akit a bizottság a

szövetségi szabályzat 252. szakasza alapján büntetésül két évre felfüggesztett minden sporttérén való működéstől s ugyanerre az időre eltiltotta a futballszövetség fennhatósága alatt lévő pályák látogatásától. A bizottság súlyosbíto körülménynek vette Kovács különböző, arra irányuló lépéseit, hogy kibújjon a vesztegetési kísérlet vádjá alól.

O A jégchokki Európa-kupa első döntőjében a Francois Volants 5:0 arányban győzött az eddig veretlen angol Wembley Lyons felett.

O Bucurestiben látszik le az országos jégchokki-bajnokság döntőjét. Cernautiban egészen a döntőig lejátszották már az országos jégkorongbajnokság egyes meccseit és a döntőben a Dragos Voda és a Telefon Club csapatai találkoznak — Bucurestiben, miután a fővárosi műjégpálya sokkal jobb állapotban van, mint a cernauti. A mérkőzésre előreláthatólag vasárnap kerül sor.

O Uj amerikai fedettpálya-rekord. New-Yorkban, Hornbostel, a kitűnő amerikai közepétfutó, 600 yardon 1 perc 11,3 mp.-es idejével, új fedettpálya-rekordot állított fel. Az egy, mérföldes sikiutásban Cunningham győzött 4 perc 11 mp.-el, a svéd Ny-ötökük helyen végzett.

„PRIM“
A jelenkor legfokéletesebb fém tisztítója 408

szony, 36 éves és feltűnően szép. Az egész kémhársaságot, az egykori lengyel kapitányt és a három nőt két évvel ezelőtt egy bálon tartóztatták le s úgy, ahogy voltak, béli öltözköben vitték őket fogházba.

A német titkosrendőrségnek ugyanis feltűnt Sosnowski nagyuri élete. Természetesen azonnal nyomozni kezdtek és amikor meggyőződtek róla, hogy nagyarányú kémkedés megszervezéséről van szó, elhatározták, hogy a szereplőket azonnal letartóztatják. A társaság egy perzsa táncosnő estélyén gyűlt össze és itt lepte meg őket a rendőrség. A letartóztatások az előkelő társaságok körében nagy feltűnést keltettek. A két hölgy sorsáról azóta mit sem hallottak, míg most ki nem hirdették a törvényszék ítéletét, amely halál volt.

KERPEL könyvtár
vezet! Havi díj 40 lej.

Csak 4 előadás!

Az Iparos Kulturház termében a csernovitzi zsidó színtársulat vendégszereplése M. Reisch igazgató vezetésével. Sidy Thal világhírű közkedvelt szubrett felléptével. Szombaton, 23-án este 9 órakor **Rebetz'n**. Vasárnap, 24-én d. u. 4 órakor, mérsékelt helyárral: **Comediantin**, este: **Bar mizwe**. Hétfőn 9 órakor: **A meidale fin Polon**. Jegyek kaphatók naponta 10—1-ig és 3—7-ig az Iparos Otthonban.

Steinach professzor új felfedezése a terméketlenség leküzdésére

Férfiaknál is sikerült olyan eredményt felmutatnia, ami eddig csak nőknél sikerült — Novak bécsi tanár nyilatkozata a feltűnésteltető felfedezésről

Bécsből jelentik: Bécsi orvosi körök lázas izgalommal várják a legújabb híreket Steinach professzor korszakalkotó felfedezéséről. Maga Steinach professzor mély hallgatásba burkolódik és a hírek szerint csak néhány hónap múlva lép felfedezésével a nyilvánosság elé. Röviden körvonalazva a nagyjelentőségű találmány lényegét:

Steinachnak sikerült olyan eljárást kidolgoznia, amelynek segítségével terméketlen himnemű lényeket is termékenyvé lehet tenni, még pedig szexuálhormon befecskendezésével.

Ez az eljárás eddig csak nőnemű lényeknél vezetett sikerre. Steinach vegyészeti munkatársaival karöltve dolgozta ki az eljárást, amelynek kétségtelenül óriási előnye még, hogy nem szükséges igénybe venni a drága és nehezen beszerezhető állati hormonokat, hanem azokat tisztán vegyi úton, gyárilag állítják elő.

A bécsi orvosok kijelentései szerint, a felfedezés szinte beláthatatlan jelentőségű. Együttal hangsúlyozzák azt is, hogy szigorú tudományossággal szólva, ez az eljárás nem jelenti a megfiatalítást, amelyhez semmi köze sincs. De mi más lenne ez, mint megfiatalítás, hiszen a professzornak sikerült olyan állatokat is termékenyvé tenni, amelyek hosszú évek óta terméketlenek voltak. Az eljárás ugyanúgy érvényre jut emberen végzett kísérletnél is. Terméketlenné ismert asszonyokat sikerült termékenyvé tenni, úgy, hogy gyermeket hoztak a világra. A tudományos szenzáció kapcsán nyilatkozott Josef Novak bécsi tanár is, Steinach egyik munkatársa, aki a felfedezésről többek között a következő kijelentést tette:

— Azok az okok, amelyek a férfi terméketlenségét előidézik, annyira speciálisan a férfiszervezetben gyökereznek, hogy nem lehetett eddig általános érvényű eljárást kidolgozni leküzdésére. Steinach eljárása éppen ezért óriási jelentőségű. A felfedezés áldásában azonban, sajnos, nem részesülhetnek azok a szerencsétlen nők, akik termékenységüket a petefészkek vezetékeinek valamely gyulladással roncsolása következtében veszítették el.

Steinach professzort, aki egyébként Svájcban tartózkodik, természetesen megrohanták az újságírók is kérdéseikkel. A nagy fiatalító — ahogyan az újságírók elnevezték — kije-

lentette, hogy nem áll módjában nyilatkozni mindaddig, amíg eljárásáról tudományosan alátámasztott cikket nem irt orvosi folyóiratba. Az egybegyűlt újságírók előtt azonban a következő kijelentést tette:

— Azért telepedtem le egyelőre Svájcban, mert tenyészállatok terméketlenségének megszüntetésével foglalkozom. Svájcban ennek a problémának óriási nemzetgazdasági jelentősége van. Az állami tehenészetnél örömmel fogadták munkásságomat, amely jelentős eredményekre vezetett. Injekciók segítségével rendkívül koncentrált női hormont juttatok az állatok szervezetébe

és egy-két injekció után meg is szüntettem a terméketlenséget.

Tehenek, amelyek rossz tejelőnek, vagy teljesen meddő tögyűnek bizonyultak, injekciók hatása alatt bőven tejeltek. Emberen végzett kísérleteim meggyőztek arról is, hogy jó úton haladok.

A Wagons-Lits átvette az állami osztálysorsjegyek főelárusítását

A Wagons-Lits, ez a nemzetközileg elismert, világhírű utazási vállalat tevékenységi körét most kibővítette, amennyiben a hetedik osztálysorsjattal, amely március 15-én kezdődik, átvette az állami osztálysorsjegyek főelárusítását. Így tehát a jövőben a Wagons-Lits menetjegyirodáiban eladott sorsjegyek ezentúl kivétel nélkül a Wagons-Lits cégbélyegzőjét viselik és úgy a sorsjegyek kiadása, mint a nyeremények kifizetése teljesen a Wagons-Lits kezelésében történik.

Az állami osztálysorsjátéknak természetesen nagy nyereséget jelent, hogy ez a nemzetközi tekintélyű, elismerten korrekt és a közönség körében népszerű vállalat belépett az osztálysorsjáték főelárusítóinak sorába. A Wagons-Lits bevezetése és kiterjedt üzletköre minden bizonnyal sok új játékost szerez majd az osztálysorsjátéknak. Előreláthatólag a Wagons-Lits minden nagyobb városban lévő fiókjai úgy a sorsjegyeladást, mint a nyeremények kifizetését ugyanolyan mintaszerűen és közmegegyezésre fogják elvégezni, mint ahogy eddig híres társasutazásaikat rendezték. Természetesen a Wagons-Lits-nek a Minorita-palotában lévő aradi irodája is elad sorsjegyeket.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. u. 3—7-ig.

KÖNYVEK

Baktay Ervin: A boldog völgy országa. Kalandozások Kasmirban. Baktay: „A világ tetején” éppen csak megemlítette Kasmirt, ahonnan elindult, hogy eljusson Nyugat-Tibetbe. „A boldog völgy országa” most megismertet bennünket Kasmirral, ezzel a csodaszép vidékkel, amelyet az utazók joggal neveztek el „Keleti Svájc”-nak, „A boldog völgy országa” a világ egyik legsodálatosabb tája. A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtárának új sorozata, Franklin kitűnő kiállításában, díszes vászonkötésben, arany nyomással jelent meg, számos szébbnél-szebb fényképpel, műmelléklettel, térképpel, 240 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az új utazási és Franklin-könyvek jegyzékét.

Aszlányi Károly: Kalandos vakáció. A Franklin-Társulat új ifjúsági sorozatát ezzel a jelszóval vezeti be: „A legjobb magyar és külföldi írók, a legkitűnőbb rajzoló, művei a magyar ifjúságnak”. Ezen modern ifjúsági könyvsorozat első kötete Aszlányi Károly: „Kalandos vakáció”. Kis diákok mulatságos kalandjai egy nagyuri birtokon. Csinyek, mókák, kópéságok sorozata. Nem állja meg nevetés nélkül, aki végigolvassa. Gergely Tibor („A Pál-uccai fiúk” könyvnap kiadásának illusztrátora) újra remekelt ennek a kötetnek kedves rajzaival. Kitűnő kiállításban, díszes kötésben 108 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az új Franklin-könyvek jegyzékét.

Lapunkban hirdetett könyvek Sándor Ferencnél kaphatók

Maurice Dekobra: „A csábító” Maurice Teissler, aki „Dekobra” álnéven vált világmárvánnyá, mint könyvnyű fajsúlyu regények mestere vonult be a világháború utáni idők nemzetközi irodalmába. Felpeszdlő érzékiség, idegessítő mesésövés, minden világlátottság és eleven humor voltak a sokszázezer példányos francia regényíró legkiütközöbbs tulajdonságai, amelyekkel az olvasók tömegeit hódította meg a maga számára. Legújabb regényében, amely magyarul „A csábító” címen jelenik meg és a felsorolt tulajdonságaihoz még egy új érték járul: az emberi szív mélységeinek felfedezése. Gyöngédség és frivolitás, halál tűzében izzó életparázs és csapongó élmény, önzés és önieláldozó nőiség, az emberi lélek végleteinek torz boszorkánytánca ez a cselekményben gazdag regény: Dekobra eddigi alkotás-utjának egyik legkimagaslóbb pontja.

Alulírottak mélyeséges fájdalommal jelentik, hogy hön szeretett testvérük, nagybátyjuk és sógoruk

Kádas Kálmán

kir. tanácsos,

Aradváros nyugalmazott főjegyzője

életének 84-ik évében, nehéz szenvedések után folyó hó 20-án este 8 órakor visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Megboldogult halottunkat a felső temetőben lévő halottascsarnokban ravalazzuk fel és a folyó hó 22-én, délután 2 órakor megtartandó gyászszertartás után fogjuk utolsó útjára elkísérni.

Az engesztelő gyászmise folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor, a főtisztelendő Minorita-atyák templomában fog az egek Urának bemutatni.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

Arad, 1935. február 21.

özv. Czédly Györgyné szül. Kádas Márta, dr. Szabó Sándorné szül. Kádas Mária testvérei. özv. Talányi Jánosné szül. Czédly Margit, Czédly Péter, dr. Aigner Dezsóné szül. Czédly Ilona, Czédly György, Piperkovics Bátoriné szül. Czédly Márta, ifj. dr. Szabó Sándor, unokahugai és unokaöccsei. dr. Szabó Sándor sógora.

LIMBECK

Fabrica de coşciuguri şi întreprinderea delmormantári Piata Avram Iancu 22. Színház épület. Telefon 98.

ARADI KÖZLÖNY

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1935. március hó 1-től számítjuk.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

az 50 év óta fennálló

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A valutaprémiumrendszer mellett döntött a kormány

A napokban életbeléptetik az új külkereskedelmi rendeletet — Távirati rendelet jött a vámhivatalokhoz a meghosszabbított behozatali engedélyekről

Mint Bucurestiből jelentik, e hó végéig feltlenül életbelép az új külkereskedelmi rendszer, amelynek bevezetésére most készül a rendelet. A kormány bevezeti a valutaprémiumokat, másszóval az új külkereskedelmi rendszerben figyelembe veszik a lej hivatalos és magánárfolyamát, éppúgy, mint ahogyan más országokban már a múlt évben hivatalosan rendszeresítették a külkereskedelmi forgalomban a valuta felár rezsimet. Nálunk 22—25 százalékos valuta prémiumok lesznek és azokat a behozatali cégek fogják fedezni. A spekuláció elkerülése céljából 22—25 százalékban fogják ezeket maximálni. A bankok úgy az exportőröktől, mint az importőröktől 3—3 ezrelék jutalékot kapnak.

Ezzel az ujtással együtt *elvileg megszünteti a kormány a jelenlegi kiviteli prémiumokat*, amelyek pedig mostanig nagy anyagi előnyöket jelentettek a kiviteli cégeknek. Tudvalévőleg ezeket az exportjuttalmakat a kontingens illetékekből szervezett alapokból fedezte az állam. Most hogy megszüntetik az export prémiumokat, mindenki azt remélte, hogy a kontingens illetékek is megszűnnek, mert azok súlyosan terhelik a gyáripárt és a kereskedelmet. Ez a remény azonban nem teljesül, mert a kontingens taksák továbbra is érvényben maradnak és az azokból származó bevételt az állam speciális célokra fogja felhasználni. Némely szakmában, amelyben a kivittelt támogatni kell, talán még export jutalmakat is folyósítanak abból.

A kiviteli devizákat az exportőr ezután az autorizált bankok közvetítésével adja el az importőrnek, de ehhez is a Nemzeti Bank jóváhagyása szükséges. Ennek megszerzése céljából az importőrök az összes, már ismert okmányokat a jövőben is a Nemzeti Bankhoz fogják benyújtani, amint az jelenleg is történik. Kompenzációs import csak olyan országokkal lehetséges, amelyekkel kliring szerződést kötöttünk. Az új külkereskedelmi rendszert életbeléptető rendeleten a különböző szakminiszteriumokban most végzik az utolsó javításokat és, mint hivatalos helyről közlik, még e hó 28.á előtt megjelenik a hivatalos lapban.

Ez alkalommal közöljük még, hogy az országos külkereskedelmi bizottságnál több kereskedő azt panaszolta, hogy egyes vámhivatalok akadályokat gördítenek az újból érvényesített behozatali engedélyek felhasználása elé. A vámhivatalok ugyanis a pénzügyminiszterium ismeretes rendeletét úgy értelmezik, hogy csak azok a behozatali engedélyek fogadhatók el, amelyeknek érvényét még február 15. előtt hosszabbította meg a külkereskedelmi bizottság. A panasz következtében a pénzügyminiszter ma távirati rendeletet küldött a vámhivatalokhoz, amelyeket arra utasított, hogy a meghosszabbított behozatali engedélyeket feltétlenül fogadják el, tekintet nélkül arra, hogy február 15. előtt, vagy azután hosszabbította-e meg az érvényességüket az export bizottság.

Váratlan akadályok miatt hosszabb időre megszakadtak a román—német kereskedelmi tárgyalások

Németország előnyökhöz akar jutni a hadikárpótlás címén történt eddigi áruszállításaiért — Románia megbízottjai hazaérkeztek — Ezután a berlini követ és a német külügyminiszter folytatják a megbeszéléseket

Általános feltűnést keltő hír érkezett ma Bucurestiből a több hónapon át Berlinben tartott román—német kereskedelmi szerződési tárgyalások körül felmerült nehézségekről. Ezek miatt a kormány által kiküldött bizottság, amelyet Evian közgazdasági politikus vezetett, tegnap visszaérkezett a fővárosba. A váratlan eseményről Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter a kormány tagjainak az alábiakat adta elő:

— A román—német külkereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat az utóbbi hetekben erősen megnehezítették a német bizottság által felvetett teljesíthetetlen kívánások, amelyek miatt az elvi alapon már elkészült szerződés aláírása lehetetlenné vált. A berlini tárgyalások nyomán általában jelentékeny előnyökre sikerült szert tennünk — folytatta a miniszter — mert Németország több cikk beviteli kontingensét fel-emelte számunkra; ezek közé tartoznak az élőállatok, szárnyasok, a vadásztokon elejtett zsákmányok, számos mezőgazdasági cikk stb. Az aláírást azonban különböző nemzetközi komplikációkból származó okok megakadályozták. Ugyanis Németország évekig gépeket és gépanyagokat szállított azoknak az országoknak, amelyekkel szemben a párisi döntőbíróóság hadikárpótlás megfizetésére kötelezte a legyőzött németeket. A hadikárpótlást gépekben és gépanyagokban törlesztette Németország és mi is jelentékeny értéket képviselő gépeket kaptunk tőle. A Hitler uralom kezdete óta azonban a németek csaknem valamennyi állammal szemben beszüntették a hadikárpótlásos ipari és kereskedelmi cikkek szállítását. De Románia továbbra is megkapta a törlesztési számlitványokat és azoknak hozzánk való küldése még most sem szűnt meg teljesen. Ennek az a magyarázata, hogy mi több évvel ezelőtt, tehát még a németországi szállítási tilalom bevezetését megelőzőleg különleges szerződést kötöttünk a német kormánytal a hadikártalanítási áruk átvételére vonatkozóan. Ezt a szerződést Németország mostanig csaknem teljesen be is tartotta. A február 28-án lejáró román—német külkereskedelmi szerződés megújítása érdekében több hónapon át tartott berlini tanácskozásokon a legfontosabb kérdésekben elvileg megállapodott a román—német tárgyaló bizottság, de szerződés aláírásánál a német megbízottak azt a váratlan kívánástot terjesztették elénk, hogy a román—német hadikárpótlási számlára ezideig javunkra történt áruszállításokat visszamenőleg írjuk az új német számla javára. Tehát Németország utólag óriási anyagi előnyökhöz elismerését kéri, de mi nem teljesíthetjük a kérést; megtagadtuk a szerződéstervezet előzetes aláírását és megbízottjaink visszatértek Bucurestibe.

A kormány tudomásul vette a kereskedelmi miniszter előterjesztését és megbizta Petrescu Comnent, Románia berlini követét, hogy az új szerződés létrehozása érdekében tovább folytassa a megbeszéléseket a német külügyminiszterrel. A bucurestii sajtó szerint a tárgyalások folytatása rendkívül nehéz, mert a kérdés más mellékproblémákkal is kapcsolatban áll, de azért kormánykörökben remélik, hogy az új egyezményt mégis csak sikerül létrehozni.

— Hatvan millió lej költséggel palotát építtetnek az Autonom Pénztárak. A „Cam” név alatt működő autonóm pénztárak jogügyi bizottsága, mint Bucurestiből jelentik, tegnap nyilvános árlejtést hirdetett a Cam-palota felépítésére, amelynek költségelőirányzata 60 millió lej. A jogügyi bizottság 14 céget kért fel arra, hogy csütörtökig nyújtsák be pályázatukat és azokat szereljék fel olyan bizonyítvánnyal, amely azt igazolja, hogy mostanig már 30 millió lej költségvetéssel építkezéseket végeztek.

— A francia tőke vissza akar vonulni a Baiamare nagy aranybányáiból. Baiamare-ről jelentik az alábbi feltűnést keltő hírt: Három évvel ezelőtt a Baiamare mellett levő Baitan egy francia társaság 100 millió lej befektetéssel aranybányászatot kezdett és bányáit a legmodernebbül szerelte fel. A munka kitűnő eredménnyel folyt, de most a francia tőke még is kivonul a bányai aranybányából. A jelentés szerint ennek az oka, hogy a bányatársaság igazgatója — aki francia állampolgár — többször összeütközésbe került az illetékes közhivatalokkal, többek között az ottani Munkásbiztosító pénztárral is. Három héttel ezelőtt gondatlanságból okozott emberölés vádjával került a vádlottak padjára a bánya főmérnökével együtt. A bíróság mindkét vádlottat felmentette, most azonban a vezérigazgató újból a törvényszék elé kerül. Mindezek a nehézségek arra az elhatározásra birták a bányatársaságot, hogy teljesen megszüntesse itteni érdekelttségét.

Minimális fogyasztás

A monopólok körül az utóbbi időben sok vita folyt. A pénzügyminiszterium illetékes tényezői megállapították, hogy a szeszmonopolium nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket és, hogy azoknak a szeszgyáraknak álláspontja volt helyes, amelyek a szeszmonopol ellen foglaltak állást. Az államkincstárnak a folyó évben a szeszmonopol után csak 500 millió lej haszna volt, míg régebben a szeszadóból származó bevétel többre emelkedett. Szinte ezzel egyidejűleg került napirendre az a terv, hogy bevezetik a petroleum-monopólt és esetleg a cukor és a kávé is monopolizálják. Ezeket a terveket az új pénzügyminiszter elvetette, de ezzel egyidejűleg lekerült a napirendről az a terv is, hogy a szeszmonopólt — amely nem vált be — megszüntessék.

Ehelyett a szeszmonopólt újjászervezik, mert azt remélik, hogy így fokozottabb jövedelmeket szolgáltat majd az állam számára.

Az újjászervezési terv egy érdekes és kissé szokatlan pontot foglal magában. A pénzügyminiszterium ugyanis a szeszfogyasztás emelkedését kívánja elérni, még pedig a következő módon: A szeszlerakatok tulajdonosait arra kötelezik, hogy évente egy bizonyos, minimális mennyiséget adjanak el. Ezt a mennyiséget a szeszmonopol igazgatósága előre meghatározza és ennek eladására a lerakatok tulajdonosainak irásbeli kötelezettséget kell vállalniuk.

Az elgondolás egyszerűnek látszik, de a megvalósítása — úgy gondoljuk — nem olyan egyszerű. Helyesnek tartjuk, hogy az állam jelenlegi helyzetében fokozni kívánja bevételeit és ennek érdekében a szeszfogyasztás emelkedését is el akarja érni. De ugyanez a célja a szeszlerakatok tulajdonosainak is. Bizonyosra vehető, hogy ezek az emberek mindent elkövetnek és elkövettek eddig is, hogy üzletük forgalmát emeljék. De valahogy különös rendszer lenne annak bevezetése, hogy a lerakat-tulajdonos kötelezettséget vállaljon arra, hogy az év folyamán mennyit ad el. És mi történik akkor, ha ezt megteszi, de az irásbeli kötelezvény ellenére sem tudja az előírt mennyiséget eladni? A szeszmonopol a kötelezvényben szereplő mennyiséggel kalkulált. Ezt előirányozta a bevételi rovatban. Erre az előirányzott pénzre szüksége van. Ki fizeti meg ezt az összeget? A lerakat-tulajdonos, aki az előírt mennyiség eladását vállalta? Hol marad akkor a keresete, a haszna?

Valahol máshol és máshogyan kell keresni a megoldást. Mert boldog lenne ma az a kereskedő, aki — bármelyik szakmában — előre garantálni tudná, hogy a következő tizenkét hónapban milyen forgalmat csinál...

Visszaható erővel megszüntetik az új házak adómentességét

A fővárosban pihenés nélkül dolgozik az a bizottság, amely az 1935—36. évi állami költségvetés három milliárd lejes deficitjének eltüntetésére céljából új állami jövedelmek bevezetését javasolja a pénzügyminiszternek. Az előterjesztések között — mint a gyáripárosok országos szövetségének ma szétküldött körlevele igazolja — olyanok is vannak, amelyekre eddig senkinek sem számított és amelyeknek hire gyáripári, kereskedelmi, a háztulajdonosi körökben megdöbbenést keltenek. A gyáripárosok szövetségének fentemlített körlevele többek között azt tartalmazza, hogy az új pénzügyminiszter nyilatkozata szerint őt nem kötelezik elődje elvi kijelentései és az ország érdekében mindent el kell követnie az állami bevételek fokozása érdekében. E célból 20—50 százalékkal felemeli a luxus és forgalmiadót, a fogyasztási illetékeket stb.

A legújabb elhatározás szerint visszamenőleges hatállyal eltörlik az új házak adómentességét, másszóval: az új házak tulajdonosait adófizetésre kötelezik és pedig visszaható erővel, tehát az új ingatlan használatba vételétől kezdve. De a tervezet összes részletét még nem kerültek nyilvánosságra.

Az összes ipari foglalkozások adóköteles jövedelmének százalékát is felemelik a kereskedői jövedelmek színvonalára, mert az adótörvény 4 százalékkal alacsonyabban állapította meg az ipari jövedelmek adókulcsát, mint a kereskedői jövedelmekét. Eredetileg 16 százalék volt a kereskedői és 12 százalék volt az ipari jövedelmiadó, de ezt a múlt évben 14 százalékra, illetve 10 százalékra szállították le.

A gyáripár forgalma a több mint két évvel ezelőtt bevezetett kontingens- és védővamos rendszerrel növekedett ugyan, de viszont a nyersanyag behozatalának nehézségei miatt új nagy költségeik vannak és ezért érdekképviselőik úján a fenti terv eljlesztését kérték a pénzügyminisztertől.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, FEBRUÁR 22.

Bucuresti, 13: Lemezek, 14.15: Hírek, 14.40: Könyvnyű lemezek, 18: Rádiózenekar. Mascagni: Fritz barátunk, intermezzo, Enacovici: Intermezzo, Mascagni: Ratcliff, intermezzo, Offenbach: Hoffmann meséi, intermezzo, Mascagni: Parasztszületés, közzene, Wolf-Ferrari: A Madonna ékszere, intermezzo, 19: Hírek, 19.15: Rádiózenekar, 20: Csónakázás, 20.20: Angol és amerikai jazzlemez, Carter és Koehler: Két foxtrótt, Akst: Dinah; vissza a charlestonhoz, Petkere: Levelek dala, Berlin: Mondd nekem, Mayers: Testvérszerelmem, for, Gershwin: A férfit, akit szeretek, Williams: Deltában, Parish: Georgiai nemesek, Simons: Mindent érted, Jason: Mikor egyedül vagyunk, 20.50: Előadás, 21: Hangversenyismertetés, 21.10: A filharmonikusok hangversenye, A szünetben előadás, 23.15: Hírek, 23.30: Szórakoztató lemezek, — Budapest I, 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 11.20: Időszerű apróságok, 11.45: Ifjúsági közlemények, 13: Déli harangszó, 13.05: Hanglemezek, 15.20: Kondor Leó és Polgár Tibor kézzongorás jazz-műsora, 17.10: A rádió diákfelőrája, „Francia művelődés az Anjouk előtt”, 18: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar, 19.10: Sportközlemények, 19.25: Gyorsírótanfolyam, 20: Szende Ferenc énekel zongorakísérettel, 21.20: Közvetítés a Scala-filmszínházról, Lehár-hangverseny a „Vig őzvegy” filmváltozatának díszbemutatója alkalmából, Utána 21.50: Zenés részletek a „Vig őzvegy” című Lehár-filmből, 22.30: A rádió külügyi negyedórása, 22.35: Hírek, 22.50: Gertler-vonósnégyes, Szünetben 23.15: Időjárásjelentés, 24: Rácz József és cigányzenekara muzsikál, Utána: Jazzzenekar műsora, — Bécs, 13: Rádiózenekar 15: Kipnis-lemezek, 16.40: Apró hegedű- és zongoradarabok, 17.10: Whitemann-lemezek, 18.30: A bécsi madrigál-együttes és a szimfonikusok Händel-hangversenye, 20: Hírek, 20.35: Alpisi zene lemezek, 22.35: A szerelem fenséges dalai, Majd: Hírek, Utána: Állástalanok zenekara, — Belgrád, 12: Rádiózenekar, 14.15: Lemezek, 17: Aranióki-zenekar, népzene, 18.30: Jazz, 21: Zágráb, 23.20: Lemezek, 23.30: Rádiózenekar, Jokszunovic: Előre, indoló, Metra: Spanyol keringő, Kohn: Bosnyák kótv, Waldteufel: Dolores, keringő, Dostal: Vándorlás a világ körül, egyveleg, — Deutschlandsender, 7.30: Vidám lemezek, 17: Königsberg, 18: Lemezek, 20: Vidám zene hóvirág címen, 21.10: Boroszló, 22: A Wendling-vonósnégyes játéka, Pleyel: A-moll négyes, Beethovea: D-dar négyes, Utána: Bund-tánczenekar, — Königsberg, 7.15: Torna, 7.35: Hamburg, 17: Szórakoztató zene, 19.30: Szórakoztató lemezek, 20.15: A Hitler-ifjúsághoz, 21.15: Boroszló, 22: Operai zenekar, Mainardi csellóval, Schumann: Cselló és zenekari verseny, Strauss R.: Don Quixote, 23: Hírek, 23.45—1: Könyvnyű zene, — Kassa, 16.55: Rádiózenekar, 19: Magyar műsor, 19.50: Russzin hírek, Magyar hírek, 20.10: Brünn, 21.30: Szaxofonszóó, 23.40—23.50: Lemezek, — Róma, 13.30: Lemezek, 14.05: Vegyes zene, 18.05: Hangverseny, 20: Hírek idegen nyelveken, 20.55: Lemezek, 21.25: Csak Bari: Görög est, 21.45: Bemondás szeriut, 23: Népzene és modern dalok,

SZOMBAT, FEBRUÁR 23.

Bucuresti, 13: Vízjárás, Lemezek, 13.45: Előadások hírei, tőzsdé, Könyvnyű lemezek, 14.15: Hírek, 14.40: Könyvnyű zene, 18: Katonazene, 19.15: A zene folytatása, Pawlowski: A szíveden, keringő, Offenbach: Hoffmann, egyveleg, Marian: Dobrogeai emlékek, román egyveleg, 20: Üzenetek, 20.20: Új lemezek, 20.45: Händel-emlékünnep 250. születésnapja alkalmából, Bevezetőszavak, Utána a rádiózenekar játéka, 22: Előadás, 22.15: Händel: Ária a Messiás oratóriumából; a rádiózenekar, Baumann-Radulescu Róza, Alexandrescu Aurel és Folescu G. előadása, 23: Hírek, 23.25: Vendég-lői zene, — Budapest I, 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 11.20: Természettudományi mozaikok, Fazekas István előadása, 13: Déli harangszó, 13.05: G. Kiss Zsuzsa zongorázik, Kéthelyiné-Wakóts Margit énekel zongorakísérettel, 14.30: Horváth Rezső és cigányzene-

A szép utazásokat kedvelők türelmetlenül várják a híres HAPAG

Földközi tengeri utazásokat

1935. tavaszán.

Nagy keleti utazás

Venécia-Genova, márc. 11.—ápr. 3. 450 RM-től

Második keleti utazás

Genova-Venécia, ápr. 4.—22. 360 RM-től

Görög-, törökországi és fekeletengeri utazás

Venécia-Genova, ápr. 23.—máj. 12. 375 RM-től

Utazás a középtenger nyugati vidékeire

Genova-Hamburg, máj. 14.—jun. 2. 385 RM-től

Elszállásolás, ellátás, kirándulások, szórakozások mind elsőrendű kivitelben.

A „Millwaukee” motoros hajó egy uszó palota, ahol minden kívánsága teljesül.

Jelentkezés, információ, prospektus:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőténél:

Künstler Vizum- és Utazási-irodában

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

Figyelem!
Nem minden konzervatív.
„OLLA”
ne fogadjon el „Olla” helyett silány utánzatokat.

kara, 17.10: A Rádióélet meseórája, 18: Guttenberg György jazz-zenekarának műsora, 19.25: Bertha István szalonzenekara, 21: Operettelőadás a Studióban. „A corneillei harangok”. Operett 3 felvonásban, Zenéjét szerezte Planquette, Fordította Rákosi Jenő, Utána 23.10: Hírek, időjárás, 23.30: Közvetítés az Ostendekávéházról, Jazz-zenekar, Utána: Cigányzenekar muzsikál, Kalmár Pál énekel, — Bécs, 13: Lemezek, 14.15: Chopin-lemezek, 15: Jeritza-lemezek, 18.30: A bécsi fírfidalegylet hangversenye, 19.10: Népdalokat tanulunk, 19.35: Havi világszemle, 20: Moziszemle, 20.10: Szülőföldi szolgálat Hírek, 20.30: Odnopozov Richard hegedű, 21.10: Zeska: Egy kis flört, 4 felvonásos vígjáték, 23: Hírek, 23.10: A műrreni siverzenyek hírei, 23.15: Schmidt J. és Eisinger Irén lemezei, Parasztszületés, ária, Don Juan, ária, Gianni Schicchi, ária, A mosoly országa, kettős, Tosca, ária, A mosoly országa, Vagyom egy nő után, Bohémélet, Musette keringője, A mosoly országa, kettős, 24: Hírek, Majd: Schrammelzene énekkettőssel, Utána: Kartousch Luiza dalestje a Krantz-szálló báriából, — Belgrád, 12: Lemezek, 13: Fuvós katonazene, 17: Lemezek, 18: Tánczene, 19.45: Népzenelemez, 20: Reklámlemezek, 21: Händel-hangverseny, 22.10: Népdalok és táncok, 23.30: Alexavics Nada népdalokat énekel, Utána: Tánclemezek.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

Verseny tárgyalási hirdetmény

Az „Agronomul” Általános Biztosító R. T. versenytárgyalást hirdet az Oradea, Piața Unirii 12. sz. házának átépítési és emeletráépítési munkáinak vállalatba adására. A vonatkozó költségvetési iratok az intézet titkári hivatalában Arad, Str. Cloșca 15. sz. alatt kaphatók, ugyanott betekinthetők a tervek is. Az ajánlatok zárt borítékban lepecsételve 1935. március 12., d. e. 11—12 óra között nyújtandók be az intézet titkári hivatalánál. Az intézet fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegre való tekintet nélkül szabadon választáson; a pályázókrak semmiféle költségét nem téríti meg. A műszaki műveletekre vonatkozó esetleges felvilágosításokat nyújt a tervező Krón Lénárd építész Arad, Str. Mátásari 34. Tel. 317.

Arad, 1935. február hó 21-én.

851

Az Agronomul Ált. Bizt. r. t. Igazgatósága.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán :- szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

Turulmadár illetve kettőszáz, kedden félkettőkor Városi. 850

„Cél szentesíti az eszközt” jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 852

„Kellemes óráknak” levél van a kiadóban. 856

LAKÁS.

Lépcsőházi bejárati buterózott szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellátással együtt kiadó. Balov. Cazol 81., I. emelet, bal. 4. ajtó. 838

3 és 5 szobás teljesen modern erkélyes lakások kiadók a Str. Eminescu 30. szám alatt. 855

MAJUS 1-re keresek 3 szobás, fürdőszobás modern lakást, melyből 1 szoba különbejáratú, lehetőleg központban. Címeket a kiadóba kérek. 828

ALKALMAZÁS.

KOCSIS alkalmazást talál Str. G. Popa 6. szám alatt. 844

Tisztességes mindenes, esetleg bejárónó jelentkezhet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 854

CSAKIS elsőrendű fűzőmunkás társnőt keresek vidékre. Jelentkezni 25-én d. e. „Iboly szalon” Str. Metianu 4. 868

VÉTEL ÉS ELADÁS

KEVESET használt Underwood írógépet megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 474

Pléh- és fahordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb létszámú keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Brilláns kőveket, antik modern ékszert, perzsaszőnyegeket, cassáa: (minden nagyságban), írógépeket, testmunkákat, varrógépeket, ezüstöt keresek sürgősen készpénzért. Eladó modern gyönyörű építő nagyon olcsón és egy rövid zongora 12.500 L-ért. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt tímsorai zálogház fogadja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dacia mellett. 4639

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

HIRDESSEN

az 50 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!